

Alkmadders

Oude Wetering, 1914

Alkmadders

26^e jaargang
Maart 2009, nummer 105

**Kwartaaluitgave van de
Stichting Oud Alkemade.
Opgericht 16 december 1980**

Redactie:

T. van Dijk-Spruit, Onelplein 8,
2371 EZ Roelofarendsveen (3315295)
G.J.M. van Beek, Fransche Brug 18,
2371 BE Roelofarendsveen (3313777)
J.W. Kret, Anemonenstraat 1,
2371 GM Roelofarendsveen (3312839)
J. Cozijn, Galgekade 2 aC26,
2371 EL Roelofarendsveen
Verspreiding en klachten daarover:
Th. Meijer, Meidoornstraat 13,
2371 VC Roelofarendsveen (3314706)
Adreswijzigingen kunnen worden
doorgegeven aan de penningmeester:
jgm.rietbroek@planet.nl.

Losse nummers van de "Alkmadders" zijn
voor € 1,40 verkrijgbaar in het Historisch
Centrum, Saskia van Uylenburchlaan 22,
Oude Wetering (telefoon 071 - 3312168).
De uitgave "Alkemade in oorlogstijd" is
verkrijgbaar voor € 2,80.
De Alkmadders per post toezenden kost €
6,- per jaar extra.

Het Historisch Centrum is geopend op
zondagmiddag van 14.00 tot 17.00 uur en
op dinsdagmiddag van 13.30 tot 16 uur.
In de maanden **juli en augustus** en op 1^e
Paasdag, 1^e Pinksterdag en 1^e en 2^e Kerst-
dag is het centrum gesloten. Op 2^e Paasdag
en 2^e Pinksterdag is het centrum wel open.

De minimumdonatie bedraagt € 12,50 per
jaar te voldoen op bankrekeningnummer
3011.09966 van de penningmeester van de
stichting.

Contactpersoon van het bestuur:
Mevrouw A. van Wieringen, Zwarteweg 6,
Oud Ade (tel. 071 5018326)
Postadres van de Stichting:
Saskia van Uylenburchlaan 22,
2377 CE Oude Wetering.
E-mailadres:
info@oud.alkemade.net
Internetaansluiting:
www.oud.alkemade.net

Niets uit deze uitgave mag worden verveel-
voudigd en/of openbaar gemaakt door
middel van druk, microfilm of op welke
andere wijze ook, zonder voorafgaande
toestemming van de redactie.

INHOUD:

Van de redactie	pag. 1
Gedwongen werken in Duitsland (Theo Olijerhoek)	pag. 2
De Unie waarin we ons thuis voelden (de C.H.U.)	pag. 6
INMAKERIJEN, een bloeiende bedrijvigheid	pag. 12
Zoekplaatjes	pag. 17
'Overzettelijke' strijd aan de Oude Ade	pag. 18
Alkemade's Website Alfabet	pag. 19
Schenkeningen aan de Stichting Oud Alkemade	pag. 20
Medewerker Hennie Jansen overleden	pag. 20

Reactie op een artikel

Wij ontvingen via de mailbox de volgende reactie op ons artikel in
de uitgave van september 2008: Noordveenweg 17, waarin de fa-
milie Van der Hoorn woonde.

Lieve mensen.

*Hier bij ons in het kfooster woont zuster a Cruce of te wel Maria Cornelia van der
Hoorn, geboren 13 februari 1913 te Alkemade.*

*De nichtjes van haar hebben uw blad naar haar gestuurd en ik heb haar het hele
artikel over haar ouderlijk huis voorgelezen. Ze was zeer gelukkig dit te horen.
De foto van het gezin Van der Hoorn die in het blad staat heeft zij ook hier in haar
kamer staan. Ook een foto van het huis, waar ze zo trots op is omdat haar vader het
zelf gebouwd heeft en ze vertelt er altijd bij dat zij zelf de stenen heeft aangegeven.
Dat haar vader de pannen van ver haalde met zijn schuit en dat het geglazuurde
pannen waren, die schitterden in de zon. De laatste gezinsfoto op het eind van het
artikel is volgens zuster a Cruce de familiefoto van haar vader, dus de vader en de
moeder van Adrianus van der Hoorn. Met al zijn broers en zussen en een inwonende
grootmoeder. Zij wist direct haar vader aan te wijzen. Hij zit op de eerste rij geheel
links.*

*Ik hoop dat dit u heeft kunnen helpen en het is leuk dat de laatste Van der Hoorn
van dat gezin die foto heeft herkend.*

*De winter komt nu aan, maar als ze volgend jaar zomer nog goed gezond is, wil ze
graag naar de Nieuwe Wetering komen om het huis nog eens te zien. Ik ben er met
haar dikwijls geweest, toen Toon nog leefde.*

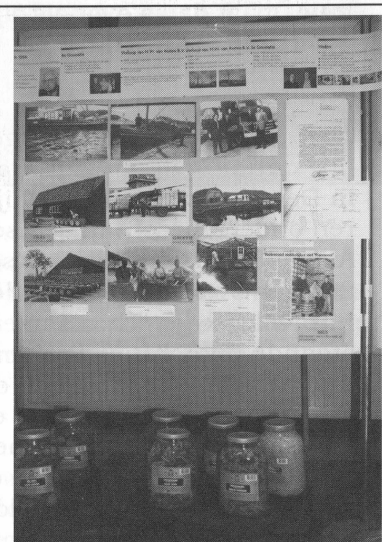
Met vriendelijke groeten,

Kfooster Terhaghe, Eindhoven

Zulke reacties stellen wij op prijs.

Deze uitgave

Het voorblad is weer voorzien van
een andere foto. De redactie heeft
ervoor gekozen om ieder jaar een
foto te plaatsen van een dorp van
de vroegere gemeente Alkemade.
Wij volgen dan de aanduiding die
golden vóórdat de straatnamen
zijn ingevoerd. Dat houdt in: Oude
Wetering Wijk A, Roelofarendsveen
Wijk B, Nieuwe Wetering Wijk C,
Rijpwetering Wijk D, Oud Ade
Wijk E, Kaag Wijk F.
Dus we beginnen met Oude Wete-
ring met een ansichtkaart uit
1914, waarop de Kerkstraat is
afgebeeld ter hoogte van de huis-
nummers 86 tot 90.

*De tentoonstelling van Roe-
lofarendsveense inmakerijen
is weer interessant en het
bezoeken waard. Kom en zie.*

Gedwongen werken in Duitsland

De redactie wil u laten kennis maken met Theo Olijerhoek, nu 88 jaar oud en woonachtig in Oud Ade. Theo werd dus geboren in 1920, om precies te zijn op 8 oktober van dat jaar. Hij vertelt ons zijn ervaringen in de Tweede Wereldoorlog en met name het verhaal van zijn deportatie door de Duitsers in januari 1940 vanwege de Arbeitseinsatz en wat daar op volgde.

Wat vooraf ging

Op 29 augustus 1939 wordt door de Nederlandse regering de mobilisatie van het Nederlandse leger afgekondigd. Dit met als doel om de neutraliteit van Nederland te waarborgen. De grote stations in Nederland zijn die dag overvol met manschappen, die bekapt en bezakt afreizen naar hun onderdeel.

Hier lachen de militairen nog bij het instappen in de trein, maar dat is over als zij echte oorlogshandelingen gaan verrichten.

Theo krijgt een brief thuisgestuurd met de mededeling dat hij zich op 8 februari 1940 dient te melden in Den Haag. Hier wordt hij met 600 andere militairen ondergebracht in een school.

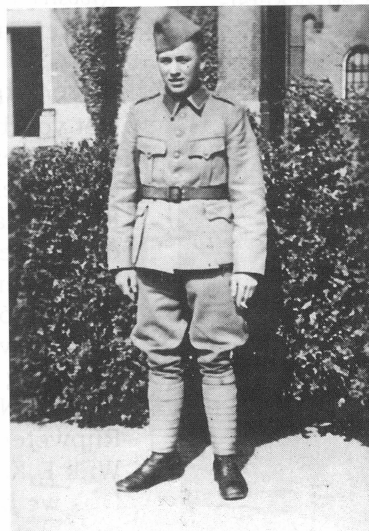
Als op 5 mei 1940 de Duitsers de Nederlandse grenzen overschrijden en de oorlog in Nederland uitbreekt, krijgt Theo samen met zijn eenheid, bestaande uit achttien man en twee mitrailleurs, opdracht positie te kiezen in de buurt van het vliegveld Ypenburg. Daar staat een boerderij, waarin Duitsers zich verschanst hebben. Na een langdurige strijd slaagt zijn onderdeel erin om de boerderij te veroveren. Op de achterzolder vinden zij een paar gesneuvelde Duitsers. De overigen worden gearresteerd.

Als op 10 mei de capitulatie wordt afgekondigd blijkt alle moeite voor niets geweest te zijn. De eenheid krijgt de opdracht terug te keren naar de kazerne. Hun wapens moeten ze op een hoop gooien. 's Avonds wordt er een verklaring voorgelezen door

een luitenant. Deze meldt dat de oorlog voorbij is en dat Nederland gecapituleerd heeft. De dienstplichtigen moeten nog twee weken in de kazerne blijven en mogen dan naar huis. De beroepsmilitairen worden krijgsgevangen gemaakt. Alleen dienstplichtigen met een verklaring van hun werkgever mogen eerder weg. Theo ontvangt na een week zo'n verklaring van Klaas de Graaf, waar hij wel eens hielp met werkzaamheden, en keert terug naar Oud Ade. Daar hervat hij zijn gewone leven.

De rust teruggekeerd?

Theo woonde indertijd met zijn ouderlijk gezin in een huisje, gelegen aan de Kolk 3 in Oud Ade en werkte bij aannemer Jan van der Geest. Deze had ook in oorlogstijd nog voldoende werk, zodat Theo in de oorlogsjaren steeds aan het werk is gebleven. In de omgeving waren nogal wat boeren, die opdracht gaven een schuur of een stal te bouwen. In de ochtend van 16 januari 1945 stapt hij de deur van zijn ouderlijke woning uit en kijkt in de richting van de kerk. Daar ziet hij een Duitser lopen met het geweer in de aanslag. Hij gaat daarop meteen zijn broers waarschuwen, omdat hij het gevoel heeft dat het niet pluis is. De jongste, Janus, is 16 jaar oud en is hout aan het hakken. Ze gaan samen over de Akkerslootkade (ook wel de Kippendijk genoemd), gelegen achter de Kolk, naar de woningen in de Akkerslootpolder. Hier woont zijn zus Marie, die

Theo keurig in het militaire pak

getrouwd is met Gijs van der Ploeg. Daar zit ook zijn zwager ondergedoken. De schuilkelder bevindt zich achter de vatenkast. De broers willen hier onderduiken, maar de schuilkelder is al helemaal bezet. Vervolgens lopen ze samen over het ijs richting Vrijburg aan de Zwarte weg. Bram staat daar buiten. Nadat hij gehoord heeft wat er aan de hand is, gaan ze met zijn drieën verder door de polders richting de

Hoogmadese Achterdijk. Daar woont Kees van der Geest en ze weten dat die een goede schuilkelder heeft.

Maar helaas worden ze vanaf de Provinciale weg opgemerkt door een paar bewapende Duitse militairen, die daar in de berm van de weg verstopt liggen. Hun vlucht is afgelopen als het bevel "Hier komen" klinkt. Er zijn daar inmiddels nog een aantal jonge mannen gearriveerd, waaronder Harry Brugman, die ondergedoken zat bij Jan van der Poel.

Harry loopt het ijs weer op en verdwijnt achter een dijk. Dan wordt er op hem geschoten en komt hij op hangende pootjes terug. Later vertelt hij dat hij blaadjes van 'De Vliegende Hollander' bij zich had, die door Engelse vliegtuigen waren uitgeworpen. Als ze hem met die blaadjes zouden hebben gesnapt zou dat zijn dood betekend hebben.

Ook Piet van Leeuwen is hierbij aanwezig. Ze worden dus met zijn zessen opgepakt, samen met een aantal uit Rijpwetering en naar Hex gebracht. Dit is een restaurant aan de Stationsweg in Leiden in de buurt van het Leidse station, later ook wel bekend als Rutex. Daar hebben ze een avond doorgebracht. De Duitsers dreigen tien man neer te schieten als er één zou proberen weg te lopen.

Die avond is zijn vriendin, Corrie van Leeuwen uit Hoogmade naar hem toegekomen. Ze sluipt achter de bewaking langs naar binnen en geeft hem een pakje shag en een rozenkrans, die nog steeds boven zijn bed hangt.

Pater Duinstee van de Hartebrugkerk in Leiden (Haarlemmerstraat) komt binnen lopen en vraagt of er nog jongens zijn die behoefte hebben om te biechten. Die behoefte is er zeker, want nood leert bidden. De volgende avond worden ze op transport gezet en gaan zingend de trein in. Het vervoer gaat met gewone personentreinen. Pater Duinstee reist met hen mee naar Amsterdam. In Amsterdam worden ze naar een paar grote hallen gebracht, waar balen stro liggen, waarop geslapen moet worden. De ongeveer 2100 man, die daar verblijven kunnen twee keer per dag brood met worst halen, als ze zich aanmelden voor de SS. Niemand gaat daar op in en 's avonds krijgt men toch wel te eten. Pater Duinstee zorgt er voor dat ze bij elkaar blijven. De eerste ochtend gaat hij op een omgekeerde speciekuip staan en houdt een preek, die hij begint met *Red ons Heer, want wij vergaan*.

Vanuit Amsterdam gaat het per trein verder naar Gronau, dat net over de grens bij Enschede ligt. En vervolgens naar een dorpje Spellen, gelegen in de buurt van Wesel.

Ontsnappen is zo goed als onmogelijk vanwege het feit dat langs de spoorlijn bewapende Duitse militairen staan. Toch proberen sommigen weg te komen. De treinritten vinden voornamelijk gedurende de nacht plaats vanwege het beschietingsgevaar door Amerikaanse en Engelse gevechtsvliegtuigen. Op een gegeven ogenblik staat de trein lang stil. Na verloop van tijd blijkt dat de locomotief beschoten is en dat er gewacht moet worden op een andere locomotief. De Pater reist vanuit Spellen weer terug naar Leiden, omdat zijn overste hem geen toestemming geeft voor een langer verblijf. Hij dringt er

steeds op aan dat de jongens uit Rijpwetering en Oud Ade bij elkaar blijven. Vanuit Spellen worden groepen dwangarbeiders aan het werk gezet in ondermeer Gelsenkirchen en Bochum. Er is een groep van 45 man nodig voor Bochum en het benodigde aantal jongens wordt gewoon uit de groep gehaald. Omdat de Rippers en Oud Adenaren bij elkaar staan kunnen ze met zijn allen naar Bochum. Ze worden ondergebracht in een Lager met een kachel en stapelbedden.

Het is een internationaal gezelschap daar in dat Lager in Bochum, want in deze groep bevinden zich ook Russen. Je kunt ze herkennen aan de jassen die zij dragen met daarop de letters S en U. Dit zijn krijgsgevangenen. Daarnaast zijn er Belgen, Italianen en Fransen. Er verblijven ook nog twee muzikanten, Kees de Wit en Walter Pasjali, die afkomstig zijn uit Dordrecht. Zij zijn tijdens een optreden in een café gearresteerd en dragen nog steeds hun artiestenkledij: een vest en een vrijgezellenstrik. Omdat Theo goed zingen kan, vormt hij met hen een trio, dat in de vrije tijd voor de vrolijke noot zorgt.

Als beloning voor hun werk krijgen de arbeiders 48 mark en een tabaksbon per week, waarvoor zij shag konden kopen. Er wordt vooral aan het spoor gewerkt, dat regelmatig vernield wordt door bombardementen. Het werk werd 'hakkenpikken' genoemd: het opnieuw waterpas afstellen van spoorbielsen.

Theo komt uit een gezin met tien (!) jongens. Staand: Henk, Leo, Jan, Janus en Koos, Gehurkt: Han, Piet, moeder Jans van Klink, met achter haar Cor, Theo en Ko. Ko en Han vormen een tweeling. Er waren ook nog zeven meisjes in het gezin.

Op 28 november 1944, 's avonds om tien over acht was Bochum door de Amerikanen zwaar gebombardeerd en grotendeels verwoest. Theo herinnert zich nog dat alle klokken in de stad op die tijd stil stonden. Overal lagen nog blindgangers, waarop "made in USA" stond.

Bochum is gebouwd op een grote bruinkoolmijn. Onder de stad bevindt zich een stelsel van diepe gangen, dat 18 meter onder de grond ligt en waarin nissen zijn aangebracht. Deze gangen dienen nu als schuilkelder. En omdat er nauwelijks meer huizen

overeind staan zitten er 30.000 mensen in deze schuilkelder. Het onderkomen van de groep dwangarbeiders in Bochum bevindt zich in het Bergbau-museum.

Op een zondag is er een luchtalarm. Als regel geldt dat iedereen verplicht is om in de schuilkelder te gaan bij een luchtalarm, maar meestal gebeurt er niets. Vandaar dat Theo en zijn broer Janus besluiten naar het park te gaan. Daar aangekomen vliegen wolken stof hen om de oren vanwege het bombardement.

Kolk 3, waarin het grote gezin van de familie Olijerhoek is gehuisvest

Tijdens zijn verblijf in Bochum heeft Theo difterie opgelopen. Dit is een ernstige en zeer besmettelijke ziekte. Hij wordt hiervoor door een Duitse dokter behandeld met een injectie, die eigenlijk voor de behandeling van paarden gebruikt wordt. De 'gastarbeiders' worden duidelijk beter behandeld dan de mensen, die door de Duitsers gevangen genomen zijn. De Duitse bevolking begrijpt ook niet goed wat ze komen doen, omdat de hele stad ernstig beschadigd was. Theo krijgt nogal eens de vraag te horen: *Du Mensch, haben sie sich freiwillig gemeldet um uns zu helfen?* Dit betekent dat ze meestal wel vriendelijk bejegend worden. De Duitse soldaten daarentegen zijn vaak zeer bedreigend en angstaanjagend.

Op 9 april 1945 komt het bericht dat de stad door de Amerikanen omsingeld is. Elke stad heeft zijn eigen radio en de burgemeester van Bochum verzoekt via de radio niet te vechten. Daarop komen er vijf Sherman tanks de stad binnenrijden. Dit zijn Amerikaanse verkenners, die niet prettig in de omgang zijn. Ze zijn ongeschoren en hebben verwilderde gezichten. Eén bestuurder is een neger en dat is een bijzondere ervaring in die tijd. Op 10 april rukt het Amerikaanse leger op tot 's middags twee uur aan toe. Deze soldaten zijn veel aardiger. Ze delen voedsel en sigaretten uit. Alleen de Russen krijgen dat niet, zodat de overige arbeiders hun voedsel en sigaretten delen met de Russen. Theo is met zijn metgezellen bevrijd.

De terugtocht

Europa is ontreddeerd, Duitsland een chaos. Openbaar vervoer is niet meer mogelijk vanwege de vele

beschadigde wegen en spoorwegen. Overal trekken groepen mensen door het land op weg terug naar huis.

Ook Theo en zijn broer Janus maken zich met hun reisgenoten op voor de terugreis. Alleen Gerrit van Seggelen gaat niet mee. Hij ligt in het ziekenhuis in Gelsenkirchen, omdat hij gewond is geraakt doordat hij een stuk rails op zijn voet heeft gekregen. Uiteindelijk komt hij op de gemakkelijkste manier thuis: hij wordt met een Dakota naar Parijs gevlogen en kan van daaruit per trein naar huis.

In hun verblijfplaats in het Bergbau-museum halen ze uit een stapel kleding en schoeisel wat van hun gading is. Omdat ze geen vervoermiddel hebben besluiten ze terug naar huis te gaan lopen. Een afstand van zo'n 300 kilometer. Het wordt een zware tocht. Ze lopen twee volle dagen en overnachten in een oude wagen. Omdat ze slecht passende schoenen hebben en het lopen niet gewend zijn, krijgen ze al snel last van blaren. Uiteindelijk lopen ze op bebloede voeten. Hun tocht brengt hen bij het Hernerkanaal. Hier treffen ze een Amerikaanse legertruck aan. De berijder biedt hen een lift naar Nederland aan. Een aanbod, dat ze maar al te graag accepteren. Langs overvolle wegen bereiken ze de Nederlandse grens bij Vlodrop. Daarna gaat het naar Roermond.

Ze worden daar in de St. Laurentiusziekenhuis ondergebracht, waar het rood-wit-blauw uithangt. Men vlagt er omdat het eerste kindje van na de bevrijding in september 1944 geboren is. Het blijkt een kind te zijn van een Amerikaanse (neger)militair en een Nederlandse vrouw. Een bijzonderheid in die tijd!

Nog zo'n bijzonderheid is de kennismaking met 'Amerikaans glas', een folie dat later plastic wordt genoemd.

Theo moet met zijn broer Janus vijf weken in het ziekenhuis blijven, omdat zij beiden nog steeds aan difterie lijken te lijden. Hun metgezellen worden verdeeld over andere adressen en gaan op eigen kracht naar huis. De broers kunnen na die vijf weken een onderdak regelen in Esbeek (Noord-Brabant). Hier reizen ze per trein naar toe, maar het dichtstbijzijnde station ligt in Tilburg, zodat ze noodgedwongen het laatste stuk moeten lopen. Omdat ze er door hun kledij uitzien als verlopen Duitse militairen worden ze in Hilvarenbeek aangehouden door een militair op een Harley Davidson. Als deze hoort wie ze zijn en waar ze vandaan komen biedt hij hen een Lucky Strike (sigaret) aan en stelt voor hen op de motor naar Esbeek te brengen. Hier worden ze opgevangen in Huize Rustoord, waar ze vier weken zullen blijven voordat er zich een mogelijkheid voordoet om naar Leiden te komen.

Theo herinnert zich nog dat in Huize Rustoord ook een Duitse militair verbleef, die was gedeserteerd. Tijdens deze weken kunnen ze één keer per week op het gemeentehuis een bedrag van 14,= gulden (= € 6.30) ophalen, dat bestemd is als kostgeld voor Huize Rustoord.

Op 16 november 1949 trouwen Theo Olijerhoek en Corrie van Leeuwen

Uiteindelijk kunnen ze met een vrachtwagen mee, die een vracht naar Leiden moet brengen. De chauffeur zet hen af op de Hoge Woerd en lopend gaan de beide jongens naar de Langebrug en vandaar naar Oud Ade. Het nieuws van hun komst is hen al vooruitgesneld,

want bij binnenkomst van Oud Ade blijken er fietsen voor hun klaar te staan bij de molen, zodat ze de laatste honderd meter naar hun huis fietsend kunnen afleggen.

Op 9 juli zijn ze weer thuis na een avontuur van bijna zeven maanden. Uiteraard wordt er die avond een groot feest georganiseerd om de behouden thuiskomst van de verloren zonen te vieren. De volgende ochtend arriveren ook de overige vier dwangarbeiders in Oud Ade.

Op 16 november 1949 trouwt Theo met zijn Corrie. Nederland verkeert nog steeds in de wederopbouw en nog steeds is er sprake van grote tekorten, die aangevuld worden met schenkingen uit het buitenland. Theo illustreert dit treffend door te vertellen over de kussenslopen, die het jonge paar had gemaakt van oude meelzakken uit de meelfabriek uit Leiden. Op deze zakken staat gedrukt: "made in U.S.A."

Bronnen:
 Theo Olijerhoek
 Archief Stichting Oud Alkemade
 Internet
 Foto's: familie Olijerhoek

BEN ICK VAN DUITSCHEN BLOET

De tentoonstelling over de Duitse immigranten uit de achttiende en negentiende eeuw en hun nazaten is een groot succes gebleken. De tentoonstelling liep van september 2008 t/m januari 2009 en heeft meer dan 550 bezoekers getrokken.

We hadden de tentoonstelling niet kunnen opzetten zonder de stambomen en foto's van de families Beumer, Bisschop, Hölscher, Kalker, Ludlage, Meijer, Melman, Möllers, Rodewijk, van Ruiten, Schoo, Semp, Stockmann, Straathof, Volwater en Wesselman. Wij zijn degenen die materiaal beschikbaar hebben gesteld, dan ook zeer erkentelijk.

Tijdens diverse zondagen waren mensen aanwezig, die een toelichting bij de stambomen hebben gegeven. Ongeveer drie à vier stambomen per keer. Deze zondagen zijn goed bezocht en velen hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om in hun familiegeschiedenis te duiken. We hebben veel enthousiaste reacties mogen ontvangen.

Voor de volgende tentoonstelling "Geteeld en ingemaakt" blijven de stambomen van de families Volwater en Van Ruiten hangen, want ook deze families bezaten inmakerijen.

De nieuwe tentoonstelling zal wederom een interessant stukje geschiedenis van het oude Alkemade laten zien.

De Rodewijkstamboom wordt door een familielid uitvoerig toegelicht.

DE UNIE WAARIN WE ONS THUIS VOELDEN

Martien Verboon heeft het papieren archief van de politieke partij C.H.U., afdeling Alkemade, aan de Stichting Oud Alkemade geschonken. Hij geeft in onderstaand artikel weer dat deze politieke bloedgroep hem lief was. De redactie sluit het artikel af met de laatste gegevens, waar Martien niet meer aan toe gekomen is.

De kop boven dit artikel is de titel van een boekje over de Christelijke Historische Unie (C.H.U.), die in het jaar 1980 met de Anti Revolutionaire Partij (A.R.P.) en de Katholieke Volkspartij (K.V.P.) is opgegaan in het Christelijk Democratisch Appel (C.D.A.).

De C.H.U. heeft als landelijke politieke partij officieel 72 jaar bestaan; vanaf 7 juli 1908 tot 11 oktober 1980, maar onofficieel ontstond de groepering toen de politicus A.F. de Savornin Lohman zich in 1894 afscheidde, omdat hij genoeg had van het autoritaire optreden van Abraham Kuyper. De 'zusterpartij' A.R.P. zat al vanaf 1878 in de Tweede Kamer. De C.H.U. is ontstaan uit een samengaan van drie verschillende politieke stromingen.

Jhr. Mr. Alexander Frederik de Savornin Lohman (29 mei 1837 – 11 juni 1924) lid 1^e en later 2^e Kamer, ging met de Doleantie in 1886 mee (werd lid van de Gereformeerde kerk), maar kwam in conflict met A. Kuyper, leider van de A.R.P., waarop hij in 1896 ontslag nam. In 1898 volgde een scheuring in de A.R.P. De Lohmannianen vormden de Vrij Antirevolutionaire Partij, die in 1908 samenging met de Vrij-antirevolutionaire tot de Christelijk Historische Unie.

De C.H.U. heeft zich er altijd tegen verzet om zich als 'confessionele partij' (vereenzelvigd met de confessie van een bepaalde kerk) te laten aanduiden, maar wilde 'beginselpartij' (het Evangelie is ons beginsel) zijn. De praktijk was wel dat de Hervormden op de C.H.U. stemden en de Gereformeerden op de A.R.P.. Ook in Alkemade. De (bestuurs)leden kwamen ook allemaal uit die richtingen.

De C.D.A.-gedachte om samen te gaan begon al te kriebelen in 1957. Op een bijeenkomst van de C.H.U.-jongerengroep in dat jaar spraken de voorzitters van A.R.P. en C.H.U. al over de (on)mogelijkheden van één grote christelijke volkspartij.

Rondom de verkiezingen waren de plaatselijke C.H.U.-verenigingen, ook kiesverenigingen genoemd, pas actief. Maar dan kwam men vaak tot de ontdekking dat de financiën er beroerd voor stonden. Want om leden te winnen was de contributie soms doelbewust te laag gehouden, zo ongeveer 1 gulden per jaar. En daar moesten dan de verplichte afdrachten voor het hoofdbestuur, de kamer- en statenkring van respectievelijk 25 cent, 10 cent en 5 cent nog van af!

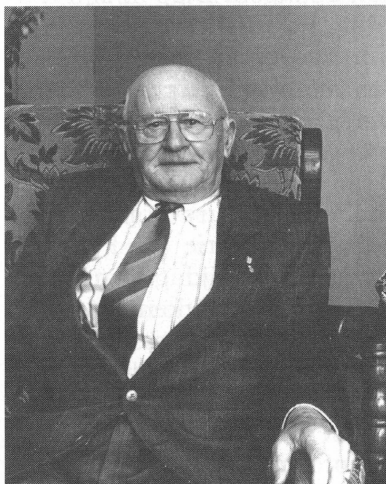
Het idee om samen op te trekken in een C.D.A. komt steeds meer tot leven. Op 17 en 18 mei 1968 wordt het rapport van de zogenaamde 'Groep van Achtien' (6 K.V.P.ers, 6 A.R.P.ers en 6 C.H.U.ers) besproken. De neergang van de C.H.U. kondigde zich in 1971 aan. De partij kon gewoonlijk op de steun rekenen van 7,5 tot 10,9 procent van de kiezers; in 1971 stemde slechts 6,3% van de kiezers op de partij.

Eén van de bekendste C.H.U.-vertegenwoordigers was ongetwijfeld kamerlid freule Wttewaal van Stoetwegen, die menigmaal door Wim Kan in zijn oudejaarsconferenties in het zonnetje werd gezet. Pas op 25 augustus 1975 is in Den Haag het eerste C.D.A.-congres. Het is de bekroning van de schuchtere, maar ook de enthousiaste, samenvoeging van drie gelijkgezinde politieke partijen. Uiteraard waren er teleurstellingen en aanloopmoeilijkheden, die wij 'met bidden en werken te boven zijn gekomen'.

Van landelijk naar plaatselijk

Omdat er nog maar weinig archiefstukken aanwezig zijn, moeten we ons onder andere behelpen met een notulenboek, dat begint rond de jaren vijftig van de vorige eeuw. Terwijl we toch mogen aannemen dat onze C.H.U. Alkemade toen al enkele jaren oud was! Misschien verloren gegaan in de oorlogsjaren of ligt er nog het een en ander op een stoffig zoldertje?? Meent u nog iets te hebben, wij stoffen het graag af! In latere jaren zijn wel getrouw jaarverslagen geschreven, die belangrijke gegevens prijs geven. Ik begin met de bestuursvergadering van 26 mei 1948 ten huize van J. van den Berge in Nieuwe Wetering. Zowel de bestuurs- als de ledenvergaderingen begint de voorzitter met het lezen van een stukje tekst uit de Bijbel. Daarop volgen soms enige woorden naar aanleiding van deze tekst en daarna spreekt de voorzitter een gebed uit. De vergaderingen ook besloten met een gebed, waar de voorzitter meestal iemand uit de vergadering voor uitnodigt.

Soms is dat vooraf al geregeld, maar er zijn ook leden die in staan zijn onvoorbereid, uit de losse pols, een gebed uit te spreken. En als de plaatselijke predikant aanwezig is, is hij natuurlijk degene die de avond met een gebed besluit.

J.C.J. van den Berge
Foto 1993, Witte Weekblad

Het bestuur is al een hele tijd niet bij elkaar geweest, tot ontevredenheid van de aanwezige bestuursleden. Om schoon schip te maken worden de functies door stemming opnieuw verdeeld. Met als uitslag: A. de Blaey¹ voorzitter, J. van den Berge secretaris, P. Weststeijn penningmeester en J.M. Corts en W. Los bestuursleden. De ledenlijst moet ook bijgewerkt worden.

Er staan nu 30 namen op, waarvan de helft in Nieuwe Wetering woont! In Roelofarendsveen wonden toen nog geen Hervormden en dus ook geen C.H.U.ers. Op de Binnenkaag zijn helemaal geen leden, dus dat is wel erg mager en eigenlijk, met een Hervormde kerk op het eiland, vreemd. De kas wordt nader bekeken en dan blijkt een tekort van ongeveer 25 gulden vergeleken met de boekhouding. De penningmeester doet daar niet moeilijk over: hij schiet het wel voor. Met een contributie van één gulden per jaar is dat een langdurige gelegenheid, daarom willen enkele bestuursleden de ledenvergadering voorstellen de contributie te verhogen naar twee gulden per jaar. De penningmeester is het daar niet mee eens. Hij vreest dat dit leden gaat kosten en vindt een verhoging naar 1,50 gulden voorlopig voldoende.

De C.H.U. heeft een vertegenwoordiger in de gemeenteraad van Alkemade. Dat is dokter A. van der Bijl, die vanaf 6 maart 1941² op het pluche zit. Hij vertelt op de ledenvergadering in 1948 wat er zich in de laatste jaren op gemeentelijk terrein heeft voorgedaan en laat blijken een groot voorstander te zijn van samengaan met de plaatselijke A.R.P.. Met het huidige A.R.P.-raadslid daarvan, Piet van der

Velden³, kan hij het goed vinden. Maar het blijft opboksen tegen 11 rooms katholieke raadsleden. Er is nog een keer gelonkt naar een wethouderszetel, maar dat bleek een brug te ver.

Aan sociale woningbouw heeft de gemeente tussen 1927 en 1941 niets gedaan, wel de woningbouwvereniging. Maar in 1942 zijn ineens weer 44 woningen tot stand gekomen en in 1945 nog 20. En nu in 1949 is men zover dat de gemeente 82 woningen heeft. Onze protestants christelijke raadsleden stemmen tegen een plan om circa 3 hectare snel vol te bouwen met ruim 100 huizen, maar 11 stemmen vóór het voorstel (van de K.V.P.), dus is het aangenomen. Na de koffie doet raadslid Piet van der Velden het financiële boekje open. De Eerste Wereldoorlog 1914-1918 en de crisis in de dertigerjaren hebben ernstige gevolgen voor de gemeentelijke financiën opgeleverd. En dan nog een Tweede Wereldoorlog 1940-1945 er overheen. Tijdens deze oorlog bepaalde de Duitsers dat agrarische bedrijven geen belasting hoefden te betalen en dat drukte zwaar op de gemeentelijke geldkist. De gemeentelijke schuld liep begin jaren vijftig op tot 964.000 gulden (€ 438,182,-), wat neerkomt op 125 gulden (€ 56,85) per inwoner. In de rondvraag vraagt de heer N. van den Berg waarom de Voorweg er zo slecht bijligt. Hoort die weg er nog wel bij of is het dan misschien de asbak van de gemeente?

In de ledenvergadering van 1950 vraagt raadslid dokter Van der Bijl of de oorzaak bekend is dat er in Roelofarendsveen Zuid bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen 25 stemmen op de Protestants Christelijke lijst zijn uitgebracht, hoewel daar toch allemaal rooms katholieke kiezers wonen?! Voorzitter H.J. Renee antwoordt dat het bekend is dat enkele gezinnen de persoon Van der Bijl graag mogen lijden, omdat zij hem als huisarts van nabij kennen. Een ander lid vraagt waarom de C.H.U. geen politiek contact met de Remonstranten onderhoudt, terwijl ze bij de verkiezingen voor de gemeenteraad op onze lijst stemmen! Besloten wordt hen voortaan in ieder geval een gastuitnodiging voor de ledenvergadering te sturen.

De voorzitter haalt in 1952 op de ledenvergadering uit als slechts 9 leden in de vergadering aanwezig zijn, oftewel een derde van het aantal leden. Het bezoeken van politieke vergadering was dus toen ook al geen liefhebberij. *Je trekt alleen volle zalen als de penningmeester er met de kas van door is. En dat zal bij ons niet gauw het geval zijn, omdat die kas bijna altijd leeg is!*, verzucht de voorzitter. Maar het bestuur kan ook bij zichzelf te rade gaan, want als dokter Van der Bijl vraagt of de ledenwerfactie, die in de vorige vergadering is toegezegd, nog leden heeft opgeleverd, antwoordt de voorzitter dat de goede bedoelingen zijn verzand in een slapende activiteit. De financiën komen ook aan de orde. De contributie is nu 1,50 gulden per jaar. Daarvan moet 1,05 gulden aan het hoofdbestuur, de staten en kamerkring worden afgedragen. Blijft over voor

¹ Met A. de Blaey is hier waarschijnlijk bedoeld Andries de Blaey van de boekhandel, kortweg Dries de Blaey Boek, en niet Andries de Blaey van het Kampje (Googstraat) die later jarenlang penningmeester is geweest.

² Er waren in september 1939 verkiezingen geweest. In de oorlogstijd zijn er geen verkiezingen gehouden. Van der Bijl nam de plaats in van Jacobus Nicolaas Los, die op 5 februari 1941 was overleden, ondanks dat de Duitse bezetter de raad op 10 september 1940 de raad buiten werking had gezet. De burgemeester nam daarna alle besluiten. Op 27 november 1946 werd de raad weer officieel ingesteld.

³ P. van der Velden is J. Verweij op 8 juli 1947 opgevolgd.

plaatselijk werk 0,45 gulden. Het bestuur kan hier niets mee, want de 30 leden brengen jaarlijks slechts 13,50 gulden in het laatje. Als iemand van de leden voorstelt de contributie op 2,50 gulden per jaar te stellen, wordt daar geen meerderheid voor gehaald en stokt het bedrag op 2 gulden per jaar of € 0,90 per jaar !! Wat een vetpot.

In 1953 is het weer hetzelfde: weinig leden komen ter vergadering. Volgens de heer A. de Blaey heerst er een stemming van: *Het gaat wel goed; de Heren die weten wel hoe of ze handelen moeten!* Het wordt in de vergadering nog gezellig ook: de aanwezigen krijgen ieder een sigaar op kosten van de vereniging. De vergadering is om 22.00 uur afgelopen en daar is iedereen ook tevreden over.

In hetzelfde jaar is er een gezamenlijke A.R.P. en C.H.U. bestuursvergadering. Het bijzondere uit deze vergadering wat de secretaris in de notulen opneemt is dat raadslid P. van der Velden een opmerking plaatst, die we in de huidige tijd niet meer zullen horen, namelijk *De A.R.P. en de C.H.U. moeten wel gezamenlijk optrekken, want als men de R.K. meerderheid ziet. Tot op de dag van vandaag zien we dat de verroomsing steeds doorgaat. Kijk bijvoorbeeld naar de woningbouw; de R.K. trekken steeds in de nieuwe woningen. Dit zal vermoedelijk ook zo zijn met de 42 in aanbouw zijnde woningen in Oude Wetering⁴, al is dat dorp in meerderheid protestant. Dat houdt voor ons in dat wij ons protestantisme niet mogen versnipperen en moeten trachten te houden wat men heeft.*

Het wordt eentonig, want in 1958 is de opkomst naar de ledenvergadering nog slechter: 5 leden zijn aanwezig. Secretaris J. van den Berge is naar Leimuiden verhuisd, dus een lid kwijt. Er moet weer een lijst met kandidaten voor de gemeenteraad worden samengesteld. Als nieuweling staat Jac. Van Zijp erbij, een remonstrant, waarschijnlijk de eerste maal in onze politieke geschiedenis. De volgende ledenvergadering is pas in 1961 in café Van der Knijff in Nieuwe Wetering. Dan blijkt dat ook de contributies in die tussenliggende jaren niet zijn geïnd, 'wegens verslapping en geen contact tussen bestuur en leden'. Maar omdat er ook niets is afgedragen aan de landelijke organisaties heeft de penningmeester toch nog 29,67 gulden (€ 13,46) in kas! Er wordt besloten om vanaf 1961 weer contributie te innen en wel 2,50 gulden (€ 1,13) per jaar. Inmiddels is raadslid dokter A. van der Bijl overleden⁵. Voorzitter Dries de Blaey Boek vertrekt als voorzitter omdat hij A. van der Bijl als raadslid is opgevolgd. De Heer H.J. Renee kiest de vergadering als nieuwe voorzitter. De uitgenodigde spreker in deze ledenvergadering, de heer Eigenbrood, zag ervan af zijn referaat over 'C.H.U. in deze tijd' te houden, daarvoor waren er te weinig leden. Maar één van de aanwezigen had een vraag over het verband in het verschil tussen C.H.U. en A.R.P. En

daar hadden we een hele kluif aan, zodat wij aan verdere vragen nauwelijks toekwamen. Eigenbrood liet doorschemeren dat hij zich een volledig samengaan van beide partijen eigenlijk niet kon voorstellen. Want in dat geval zag hij over en weer een scheuring aan de horizon opdagen. Diep in zijn hart bleef hij op een eenwording hopen.

De daaropvolgende bestuursvergadering op 11 oktober 1961 besprak de notulen van de vorige bestuursvergadering en die was in 1958. De nieuwe voorzitter vond dit te gek; er moest meer vergaderd worden: twee keer per jaar een ledenvergadering en binnenkort een gezamenlijke bestuursvergadering; de verkiezingen zijn weer in zicht. Arie van Pelt vraagt om geen vergaderingen op vrijdagavond te houden, want dan is hij druk met bakken! Het ledental is weer gekrompen door verhuizen en overlijden van leden. De zoveelste ledenwerfactie wordt op touw gezet.

De gezamenlijke bestuursvergadering in dat jaar 1961 wordt benut om te informeren hoe het nieuwe raadslid Dries de Blaey Boek het ervan afbrengt. Voorzitter (en A.R.P.-raadslid) P. van der Velden spreekt waarderende woorden over hem uit, maar hij is natuurlijk nog geen dokter Van der Bijl. Men moet jaren in de raad zitten om daar geheel in thuis te raken. Het is de voorzitter opgevallen dat er in de kerken zo weinig wordt gebeden voor de raadsleden. Hij vraagt om voorbede in de kerk voor onze vertegenwoordigers.

Nu een gezamenlijke ledenvergadering er nog tegenaan om de leden en de verdere inwoners te stimuleren op de protestants christelijke groepering te stemmen. Voorzitter Renee heeft al een mooi plan . .

STEMMING VOOR DE RAAD DER GEMEENTE ALKEMADE op 30 mei 1962

De burgemeester maakt bekend, dat voor deze stemming de hierna vermelde lijsten van kandidaten gelden.

De oproeping voor de stemming is aan hen, die bevoegd zijn daaraan deel te nemen, afzonderlijk toegezonden. Voor plaats en tijdstip van de stemming wordt daarnaar verwezen.

Dit biljet heeft bij de stemming niet te worden overgelegd. Wel moet de oproeping bij de stemming worden medegebracht. De hoofdbewoner wordt verzocht dit biljet aan de eventuele medebewoner(s) ter lezing te geven.

1	2
Bakker, J. J. M., Roelofarendsveen	van Nieuwkoop, D., Kaag
van der Poel, H. P., Rijpwetering	de Blaey, A., Oudewetering
Turk, N., Roelofarendsveen	Roelofs, P., Nieuwe Wetering
Hogenboom, J. P., Roelofarendsveen	Verboon, M., Oudewetering
Rietbroek, N. A. J., Roelofarendsveen	Meijer, J., Oudewetering
Pennings, J. S., Oud Ade	Uit den Boogaard, K., Rijpwetering
Verdel, P. H., Oudewetering	Gortzak, H., Oudewetering
Wagenaar, J. S., Nieuwe Wetering	Weststijn, P., Nieuwe Wetering
van der Meer, H. J., Roelofarendsveen	van Bostelen, H., Oudewetering
van Scheppingen, A. M., Rijpwetering	van Pelt, A., Oudewetering
Verstege, W. J. C., Kaag	Verhoeven, J., Oudewetering
Verhaar, N. J., Roelofarendsveen	de Wit, G., Oudewetering
Wesselman, J. H. A., Roelofarendsveen	
Castelij, G. J., Rijpwetering	
van der Ploeg, J. C., Oud Ade	
Hoogenboom, J. P., Oudewetering	
Vermelt, G. P., Rijpwetering	
Huigslot, F. P., Roelofarendsveen	

N. S. 21915 (Alkemade)

⁴ Dat zijn de zogenaamde betonwoningen, staande tussen de Peeklaan en de Vostersstraat

⁵ Op 7 mei 1960 is dokter A. van der Bijl overleden

.: hij wil de Oudeweteringse zangvereniging Halleluja vragen enkele liederen te zingen en daar tussen- door één van beide raadsleden het woord geven om gemeentelijke zaken toe te lichten.

Tot zover de bijdrage van Martin Verboon. Vanuit de redactie sluiten we erop aan, puttend uit de beschikbare stukken.

Het jaarverslag 1966 prijst de goede samenwerking die er in Alkemade tussen de A.R.P. en de C.H.U. bestaat. De samenstelling van de groslijst (naamlijst van kandidaten) voor de gemeenteraadsverkiezingen in dat jaar verliep vlekkeloos. C.H.U.-raads- lid Andries de Blaey was bereid om nog voor vier jaar door te gaan, maar mocht er soms op de ledenver- gadering een ander worden gekozen, nu dat was voor hem geen bezwaar, want dan was hij weer avond meer thuis bij zijn vrouw en dat is hem ook wat waard. Het bestuur heeft afgesproken dat er weer auto's zullen rijden om 'ouden van dagen en gebrekkigen' naar de stembureaus te brengen. Er zijn 18 leden naar de ledenvergadering op 15 maart 1966 gekomen. Zij kiezen als nieuwe be- stuursleden M. Verboon uit Oude Wetering en M. de Boer uit Rijpwetering. De contributie wordt ver- hoogd van 2½ gulden naar 5 gulden per jaar en na de stemming kiezen ze als kandidaten: 1. K. Uit den Boogaard, 2. A. de Blaey, 3. M. Verboon, 4. A. van Pelt, 5. P. Weststeijn, 6. P. de Bil en 7. M. de Graaf. Op 22 februari 1970 is er een bestuursvergadering gepland. De reden hiervan is *dat enkele mensen in de gemeente Alkemade (voornamelijk van elders ko- mend) bezig zijn met de oprichting van een Vereni- ging Gemeentebelangen Alkemade. Bij voldoende belangstelling zal deze vereniging meedoen aan de verkiezing voor de gemeenteraad in juni a.s. Mochten zijn er in slagen 1 of 2 zetel(s) te behalen, dan kan dit alleen gaan ten koste van de bestaande partijen: K.V.P. en Protestants Christelijke groep. En omdat de laatste partij de laatste verkiezingen ternauwernood 2 zetels wist te behalen, is de kans groot, dat dit nu terugvalt tot 1, door de concurrentie van Gemeente- belangen. Het raadslid voor de C.H.U. zou dan afval- len omdat ingevolge een bestaande afspraak tussen A.R.P. en C.H.U. dit keer de A.R.P.-kandidaat als nummer 1 op de lijst dient te staan. Als de eigen raadsleden verklaren zeer goed met de huidige K.V.P.-raadsleden te kunnen samenwerken, besluit het C.H.U.-bestuur de K.V.P. voor te stellen met 1 kieslijst uit te komen, waarbij '2 van onze mensen' op een verkiesbare plaats staan. Mocht de K.V.P. hier niet op ingaan, dan zou K. Uit den Boogaard, die door 'veel agrarische katholieken in Rijpwetering en Oud Ade wordt gezien als de beste vertegen- woordiger van hun specifieke belangen, op een niet- verkiesbare plaats gesteld kunnen worden met de kans dat hij via voorkeurstemmen behouden wordt'.*

Op 12 maart 1970 is er weer een bestuursverga- dering. Er worden 100 brieven gemaakt om de kandi- daten voor de Provinciale Verkiezingen aan te beve- len, maar ook om alvast een volgende brief over de komende gemeenteraadsverkiezingen aan te kondi-

gen. Voorzitter H.J. Renee deelt mee dat de K.V.P. niet met 1 lijst wil uitkomen.

De leden kiezen op 3 april – er zijn slechts 9 leden komen opdagen doordat er ook een jaarfeest van de Hervormde Jeugdvereniging wordt gehouden – als hun eerste kandidaten K. Uit den Boogaard en P. de Bil, maar de volgorde moet met de A.R.P. worden vastgesteld en dat gebeurt op 13 april.

Alkemade		
1	2	3
Katholieke Volkspartij	Protestants Christelijke Partij	Vereniging Gemeentebelangen Alkemade
Bakker, J. J. M. Roelofarends-veen	Meijer, J. Oude Wetering	van Duijkeren, H. M. L. Roelofarends-veen
Verhaar, N. J. Roelofarends-veen	Uit den Boo- gaard, K. Rijpwetering	van Hees, A. P. H. A. Roelofarends-veen
van der Poel, G. J. Rijpwetering	Nugteren, W. Oude Wetering	Patist, J. W. H. Kaag
van der Hulst, J. P. Oud Ade	de Bil, P. Roelofarends-veen	van Ruiten, P. H. I. J. Roelofarends-veen
Wagenaar, J. S. Nieuwe Wetering	Vergunst, B. Nieuwe Wetering	Verduin, H. C. Roelofarends-veen
Rietbroek, N. A. J. Roelofarends-veen	Los, J. Nieuwe Wetering	van der Meer, Th. J. Roelofarends-veen
Akerboom, T. E. Roelofarends-veen	Peters, A. Nieuwe Wetering	Kret, J. W. Roelofarends-veen
van der Meer, P. C. W. Roelofarends-veen	de Bleaïj Dzn., A. Oude Wetering	van Klink, L. A. M. Roelofarends-veen
Versteeg, R. N. Kaag	Verhoeven, J. Oude Wetering	Steenvoorden geb. Droogh, F. I. E. M. Roelofarends-veen
van der Geest, A. M. Rijpwetering	Verboon, M. Oude Wetering	Zwaan, J. A. Oude Wetering
Elstgeest geb. Vesseur, E. M. Roelofarends-veen	Vreeken, K. Oude Wetering	van Ruiten, S. H. M. Roelofarends-veen
Nooij, J. M. Roelofarends-veen	van Pelt, A. P. Oude Wetering	van der Heden, L. Rijpwetering
van den Heuvel, M. J. J. Roelofarends-veen		van Meteren, J. Roelofarends-veen
van der Salm, T. J. Oude Wetering		de Groot geb. van der Peet, L. C. W. M. Roelofarends-veen
van der Geest, C. N. Oud Ade		van Asselt, J. A. Kaag
Wesselman, J. T. Roelofarends-veen		Verdel, J. P. M. J. Roelofarends-veen
van den Bosch, J. G. M. Rijpwetering		Koek, J. E. M. Roelofarends-veen
van Kerkhof, J. C. J. Kaag		Ludlage, J. H. P. M. Roelofarends-veen
		Rietbroek, J. P. Roelofarends-veen

De lijsten met de kandidaten voor de gemeenteraad die op 3 juni 1970 kunnen worden gekozen

Uitgaande van de gemaakte afspraak staat de A.R.P.-vertegenwoordiger nummer 1 en dat is J. Meijer uit Oude Wetering. K. Uit den Boogaard komt op de 2^e plek en zo gaat het om en om door. De lijst telt 12 namen.

Volgens de notulen brengt voorzitter Renee te berde om bij de volgende verkiezingen niet meer automatisch de 'om en om gedachte' uit te voeren, maar te streven naar 'de juiste man op de juiste plaats'.

De bestuursleden gedragen zich dat jaar super actief. Zij regelen niet alleen aanplakbiljetten, maar nog een extra rondschrijven aan leden en sympathisanten om ze op te roepen trouw te blijven en vooral de ledenvergadering bij te wonen waar 'een principiële uiteenzetting en praktische richtlijnen voor het stemmen bij volmacht' zal worden gegeven. Vlak voor de verkiezingen zal nog 'een opwekking' worden verspreid.

De ledenvergadering wordt goed bezocht, vinden ze. Er zijn 23 leden aanwezig. Namens de 13 K.V.P.-raadsleden en de 2 leden van de Christelijke groepering in de raad spreken J. Meijer en K. Uit den Boogaard. Zij geven toe dat het contact tussen burgers en raadsleden 'in onze uitgestrekte gemeente' minimaal is (een belangrijk punt bij de nieuwe groepering Gemeentebelangen I) en daarom wordt besloten ieder jaar een ledenvergadering te houden afwisselend in de dorpskernen.

De gemeenteraadsleden worden op 3 juni gekozen. De klappen blijken geheel bij de K.V.P. terecht te komen, want zij zakken in aantal van 13 naar 9. De christelijke groepering heeft zich op 2 kandidaten kunnen handhaven, terwijl de nieuwe groepering Gemeentebelangen 4 zetels heeft weten te behalen. De C.H.U.-leden zijn 'verheugd, maar vooral dankbaar', alhoewel dit jaar een financieel tekort van 100 gulden wordt gehaald, wat raadslid K. Uit den Boogaard onmiddellijk 'uit presentiegeld voor het bijwonen van vergaderingen' met 25 gulden verlaagt.

Het voornemen om meer contacten te leggen met de burgerij voert het bestuur inderdaad uit, maar het blijkt ook nog om een andere reden te gaan: leden te werven en dat lukt, want het eerste bezoek aan de Kaag levert 4 nieuwe leden op.

Het jaarverslag over 1970 geeft weer dat het bestuur aan een bewogen jaar terugdenkt. Naast de gebruikelijke 'strijd' tegen de katholieke overmacht was er nu een tweede partij die moest worden weerstaan, namelijk Gemeentebelang. Omdat het de laatste jaren toch al met de hakken over de sloot was dat de christelijke groepering twee zetels behaalde, vreesde het bestuur verlies. Dus werden alle zeilen bijgezet. Aan propaganda werd 300 gulden uitgegeven, waardoor de kas méér dan uitgeput raakte. Dankzij deze propaganda, maar niet minder door de goodwill van ons zittende raadslid de heer K. Uit den Boogaard kreeg de partij vele stemmen, ook van R.K. zijde en gebeurde het wonder: de protestants christelijke partij kreeg 460 stemmen, wat genoeg was voor weer 2 zetels! De raad bestaat nu uit 9 K.V.P.-ers, 4 Gemeentebelangers en 2 protestants christelijken. De secretaris schrijft: *Wij ver-*

trouwen dat zij gezamenlijk in de komende 4 jaar veel voor onze gemeentelijke welvaart, maar ook voor onze gemeentelijk welzijn mogen kunnen doen. Hij merkt verder op dat er druk is vergaderd. Er zijn wel zes vergaderingen in het eerste half jaar geweest! (Alsof dat veel is, gemiddeld 1 per maand!, red.), maar het ledenbestand is ingekrompen tot 18. Het jaarverslag beëindigt de secretaris op klassieke wijze: *In één van onze Gezangen zingen we: Neem mijn leven, laat het Heer, toegewijd zijn aan Uw eer! Moge God ons helpen iets daarvan waar te maken in ons politieke leven!*

De uitgaven in het jaar 1970 hebben de kas wel geplunderd, maar dankzij giften is het tekort van ruim 100 gulden omgezet in een positief resultaat: de penningmeester had eind van het jaar 3,49 gulden (€ 1,58) in kas. Dit is aanleiding voor een lid om op de ledenvergadering voor te stellen ter plekke een collecte te houden. De negen aanwezige leden stoppen gezamenlijk 65 gulden (€ 29,50) in de collectezak. Omdat het huishoudelijk reglement is zoekgeraakt, wordt een nieuw reglement vastgesteld.

In 1972 mogen twee bestuursleden van de protestants christelijke groepering de fractievergaderingen van de K.V.P. bijwonen. Er wordt in dat jaar ook voor het eerst een gezamenlijke K.V.P.-A.R.P.-C.H.U.-verkiezingsavond georganiseerd, waar een 1^e Kamerlid spreekt en waar toch zo'n 100 personen op af komen. De (landelijke) verkiezingsuitslag is er niet gunstig door geworden. De plaatselijke C.H.U.-afdeling is het erover eens dat samenwerking met de A.R.P. en zo mogelijk ook met de K.V.P. dringend geboden is. Een belangrijke voorwaarde is *dat de band Evangeliepolitiek wordt gehandhaafd.* De kiesgerechtigde leeftijd is in dat jaar verlaagd van 21 naar 18 jaar en dat waren in Alkemade zo'n 2000 stemmers erbij. Bij de gemeenteraadsverkiezingen alhier wil de C.H.U. met een gezamenlijke kieslijst komen, mits twee kandidaten van de protestants christelijke groep op verkiesbare plaatsen komen te staan, maar het komt zover nog niet.

Het jaar daarop komt het onderwerp weer ter sprake. De besturen van K.V.P., A.R.P. en C.H.U. zijn voorstander om met één lijst, onder de naam Christen Democratisch Appel afdeling Alkemade, met de verkiezingen in 1974 mee te doen. Het bestuur is ook al samengesteld: J.M. Nooij (K.V.P.), voorzitter, en M. Verboon, secretaris. Op de kandidatenlijst met 20 namen mogen er twee van C.H.U.-huize zijn, waarvoor K. Uit den Boogaard en M. Verboon worden aangewezen. De K.V.P. sloeg zich door de worsteling om uit ieder dorp een kandidaat op een verkiesbare plaats te zetten. Ook de A.R.P. krijgt een verkiesbare plaats en dat blijkt de derde plaats op de kieslijst te worden (zittend raadslid W. Nugteren); voor de C.H.U. staat de heer K. Uit den Boogaard op de negende plaats. De reservekandidaten waren M. Verboon op plaats 15 en C. Langhout op plaats 18. De A.R.P. heeft informeel aangeboden om bij een teleurstellende uitslag de heer K. Uit den Boogaard te laten voorgaan. De C.H.U. heeft echter het volste vertrouwen dat deze ruil niet nodig zal zijn.

De campagne was nu groter opgezet dan ooit. Een speciaal ingestelde commissie bewerkte de bevolking met huis-aan-huis bezorgde vlugschriften van Cees Dirk Alkemade, 6.000 C.D.A.-stickers, 1.000 ballonnen, een thuis bezorgde verkiezingskrant en een paar honderd affiches voor ramen en strategische punten. Ook de concurrent V.G.A. was erg actief en gaf zelfs haar laatste cent weg! De partij rekende 'na zoveel goed werk in de afgelopen periode 1970-1974' op 7 à 8 zetels. Maar de uitslag was iets anders. Het C.D.A. haalde 11 zetels - dus zowel W. Nugteren als K. Uit den Boogaard waren gekozen - en de V.G.A. weer 4 zetels. De contributie is inmiddels op 20 gulden (€ 9,07) per jaar gebracht (de inning gebeurt landelijk via acceptgirokaarten) en het aantal leden bedraagt 36!

Het jaar 1978 heeft weer wat beroering in de politieke brijpot laten zien. Er doen naast de twee bestaande partijen C.D.A. en V.G.A. nu twee nieuwe partijen aan de verkiezingen mee: V.V.D. en Progressief Akkoord. Bij de C.H.U. is de verandering dat K. Uit den Boogaard zich wegens zijn hoge leeftijd heeft teruggetrokken. De leden kiezen in zijn plaats mevrouw M.C. van Nieuwkoop-Verbaas (Voor intimi Kitty van Kaageiland) en als reservekandidaat M. Verboon. De C.H.U. houdt er al rekening mee dat deze gang van zaken ten koste gaat van één protestants raadslid. Zo gezien was de 10e plaats op de kandidatenlijst voor de C.H.U. en nog net voldoende om een vertegenwoordiger in de raad te krijgen. De secretaris in zijn jaarverslag meldt: *Helaas leveren de verkiezingen (mede door een ongelukkige restzetelverdeling) maar 8 zetels op en één van de C.D.A.-poten stond buiten spell!*, doelend op de C.H.U., als derde partner in het C.D.A. Hij schrijft verder: *Bij de samenstelling van de kandidatenlijst was de bepaling opgenomen (zo was althans de bedoeling geweest) dat bij onverschillig welke vacature zich onverhoopt zou voordoen, nummer 9 zou opvolgen. Toen door het bedanken van oud-wethouder N.A.J. Rietbroek zich deze omstandigheid al zeer snel voordeed, kon de bewuste bepaling formeel ook zo worden uitgelegd, dat de 2^e vertegenwoordiger van de K.V.P. afdeling Rijpwetering moest opvolgen.* En toen in het C.D.A.-bestuur daarover

werd gestemd, kwam de C.H.U.-kandidaat 1 stem tekort. *Onze teleurstelling was groot en dit is door onze partners aangevoeld.* De opvolgingsclausule is herzien en door alle op de lijst voorkomende kandidaten ondertekend. De eerstvolgende vacature mag de C.H.U. vervullen, maar er is geen vacature gekomen.

Het landelijk C.D.A. is op 11 oktober 1980 een feit. De plaatselijke afdelingen van de K.V.P., de A.R.P. en de C.H.U. kunnen worden opgeheven. De secretaris van de 'C.H.U. kiesvereniging Alkemade' schrijft zijn laatste jaarverslag voor de opheffingsvergadering van 10 september 1980. Hij besluit het verslag 'geheel in stijl' als volgt:

Het lijkt een droevige zaak, maar we zullen hopen dat het doel waaróm deze ontbinding waard zal zijn. Moge de C van het Christen Democratisch Appel een vlag zijn dat de lading van het politiek handelen dekt, omdat het mag gebeuren tot eer van God en ten dienste van de mensheid. Want ook dan zullen we onze C.H.-uitgangspunten in het C.D.A. kunnen terugvinden. We zullen hopen dat er ook onze kring mensen mogen blijven opstaan om de Christelijk Historische gedachten voort te dragen in het C.D.A.-vaandel.

Alle geldmiddelen gaan over naar het C.D.A.-bestuur; van de 12 bestuursleden zal er 1 afkomstig zijn uit het voormalige C.H.U., die tevens zitting heeft in het dagelijks bestuur; aan het C.D.A.-bestuur wordt voorgesteld om de plaatsen 1 t/m 4 op de kieslijst te reserveren voor de drie oude partijen en de rechtstreekse C.D.A.-leden.

Hoe dit heeft uitgepakt zullen we in een apart artikel uitwerken, want dit heeft heel wat voeten in de aarde.

Bronnen:

Boek *De Unie waarin we ons thuis voelden* (1980), drs. A.J. van Dulst (boek in bibliotheek aanwezig)
Notulenboek van de C.H.U. leden- en bestuursvergaderingen 1948 - 1972
Losbladige notulen van de C.H.U. bestuurs- en ledenvergaderingen 1971 - 1980
Archief Stichting Oud Alkemade

UITREIKING BOEKJE TER GELEGENHEID VAN HET 100-JARIG BESTAAN VAN DE TONEELVERENIGING ST. PANCRATIUS IN DORPSHUIS DE ALKEBURCHT

De assistentie, die is verleend bij de totstandkoming van het jubileumboek van de 100-jarige toneelvereniging St. Pancratius, werd op 7 februari j.l. gewaardeerd met de uitreiking van een exemplaar van het jubileumboek aan de voorzitter van onze Stichting Oud Alkemade, waaraan vele vriendelijke woorden werden toegevoegd. Lex (2^e van rechts) staat erbij of hij het boek al uit heeft, maar dat was niet zo.

INMAKERIJEN, een bloeiende bedrijvigheid in Roelofarendsveen

Op 1 februari is in het Historisch Centrum een nieuwe tentoonstelling geopend. Deze heeft als thema ‘ge-teeld en ingemaakt’ meegekregen en is in zekere zin een vervolg op de vorige tentoonstelling, dat handelde over de Duitse herkomst van vele plaatselijke families. Immers, een aantal van deze ten toon gestelde families is vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw nauw betrokken geweest bij het inmaken van groenten, bedoeld voor de Nederlandse, maar met name ook voor de Duitse en Engelse markt.

In dit artikel besteden we aandacht aan de geschiedenis van het inmaken en aan de wijze waarop dat werd gedaan. Tenslotte kijken we wie zich daar zoal mee bezig hebben gehouden.

Al sinds duizenden jaren weet de mens dat voedsel aan bederf onderhevig is als men het probeert te bewaren voor schaarse tijden. Pas de laatste eeuw is duidelijk geworden dat het micro-organismen zijn, die de kwaliteit van bewaard voedsel aantasten. Rond 2000 v. Christus kende men al twee manieren om voedsel te behouden, namelijk door het in de zon te drogen of door het in een vuur te verwarmen. Rond 1700 v. Christus ontdekten de Egyptenaren dat bepaalde gassen de werking van micro-organismen belemmeren. Door op een bepaalde manier soep te maken vonden de Kelten rond de 6e eeuw dat gekruid en nadien gekookt vlees langer bewaard kan worden.

Toen de mens langere reizen ging maken werd het ook steeds belangrijker om voedsel voor onderweg mee te nemen. In de tijd van de VOC, toen de Hollanders over de wereld uitzwierven, was al bekend dat voedsel goed te behouden was door het in zout te bewaren of in vet te verpakken. De verhalen over scheurbuik zijn overbekend. Van een bemanning van 300 man kwamen er soms maar 80 terug. Dit had alles te maken met het gebrek aan vers voedsel en de beperkte kwaliteit van het meegevoerde voedsel.

Ook het bewaren van voedsel door het te bevriezen of in ieder geval onder lage temperaturen te bewaren wordt al eeuwen toegepast. Op vele oude landgoederen zijn nog ijskelders aanwezig, waar in de winter uitgehakt ijs opgeslagen werd. Dit ijs werd in de zomers gebruikt om de in kelders voorraden voedsel te conserveren.

Maar dan komt Napoleon. Deze veldheer begrijpt de noodzaak van goed en vitaminerijk voedsel aan het front. Niet alleen “presteren” zijn manschappen beter. Ze hebben ook meer weerstand tegen ziekten, infecties en daarenboven houdt het de moraal hoog. Omdat hij andere zorgen aan zijn hoofd heeft, schrijft hij een beloning uit voor wie hem kan helpen met zijn voedselprobleem. Hij laat wetenschappers uitzoeken op welke manier men voedsel op een eenvoudige en goedkope manier zo vers mogelijk naar het front kan brengen. De Franse legerkok François Appert ontdekt vervolgens hoe groenten en fruit ingemaakt kunnen worden. Hij biedt zijn uitvinding aan de Franse regering aan, nadat zijn eerste gesteriliseerd voedsel in potten na acht maanden nog goed blijkt te zijn.

Met behulp van een glazen pot en een ring van gummi slaagt hij erin om voedsel op een kiemvrije manier te bewaren. Door verhitting van groenten en andere voedingsmiddelen in een met een rubberen ring en klemmen afgesloten pot ontstaat er in de pot een vacuüm, waardoor deze voedingsmiddelen gedurende lange tijd bewaard kunnen worden. Zijn manier van conserveren blijkt ideaal voor het leger om onder barre omstandigheden te overleven, want je kunt niet alleen groenten en fruit op deze manier bijna onbeperkt bewaren, maar ook vlees. Vlak voor zijn dood verkoopt Appert de methode aan een Zwitserse familie die hem op haar beurt weer doorverkoopt aan de Duitser Johann Weck. Deze sticht rond 1900 in Oeflingen de Weckfabrieken en omdat deze wijze van werken relatief eenvoudig thuis toe te passen is, zijn sindsdien hele generaties opgegroeid met wecken.

Tot ongeveer 1900 is voedsel zonder bederf bewaren de tweede zorg van de huisvrouw. Haar eerste zorg bestaat erin voedsel zien te vergaren. Het kiemvrij bewaren van voedsel heeft dus een lange geschiedenis achter de rug.

Het inzouten

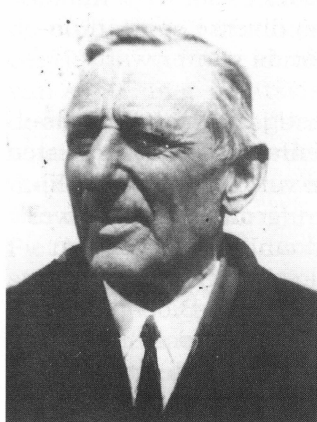
Hierboven beschreven we hoe al in de zeventiende eeuw sprake was van het inzouten van etenswaren. Het gaat dan voornamelijk om groenten en vis. Ook in Roelofarendsveen is er waarschijnlijk vanaf het einde van de zeventiende eeuw al sprake van groenteteelt. Dit had alles te maken met de grondsoort in de Veender- en Lijkerpolder, die zeer geschikt was voor dit soort teelt.

Al in die tijd waren peulen, doperwtten en snijbonen de belangrijkste producten. Deze specifiek Veense producten genoten internationale vermaardheid. In het begin van de achttiende eeuw, ten tijde van de Franse overheersing, hadden deze producten een goede reputatie aan het Franse hof. Het vermoeden bestaat dat deze door tuinders als een soort belasting aan de Fransen geleverd werden. De augurken-teelt is van latere datum. Hier wordt omstreeks 1825 een begin mee gemaakt.

Pas in 1890 is sprake van het eerste glas, aanvankelijk alleen nog gebruikt voor het zaaien van bonen en later ook voor erwten.

Wanneer de eerste inmakerij zich in Roelofarendsveen heeft gevestigd weten we niet precies. Waar-

schijnlijk is deze ontstaan ten tijde van een overvloedige oogst van groenten. In ieder geval is bekend dat aan het Noordeinde ter hoogte waar nu café de Pepersteeg zich bevindt in 1862 Willem Hoogenboom woont en werkt in zijn inmakerij. Hij is geboren in 1821 en heeft als bijnaam 'kleine Willem'. Dat zou je aan de hoogte van zijn schuren hebben kunnen zien. Hij is getrouwd met Marijtje Elstgeest, maar omdat het echtpaar kinderloos blijft hebben zij een pleegkind in huis genomen. Deze pleegdochter heet Petronella Volwater. Zij is geboren op 26 december 1867. Ze trouwt met Johannes Huigsloot, geboren op 10 december 1866 en deze Johannes Huigsloot neemt de inmakerij van zijn schoonvader over. In de nacht van 3 op 4 mei 1938 is een grote loods van deze inmakerij, samen met 6 woningen in vlammen opgegaan. In dat jaar zijn er meer branden in Roelofarendsveen. Onder de bevolking leeft de angst dat er een pyromaan actief is, maar de dader is nooit gepakt.

Johannes Huigsloot

Geb. 26-12-1867 † 18-1-1947

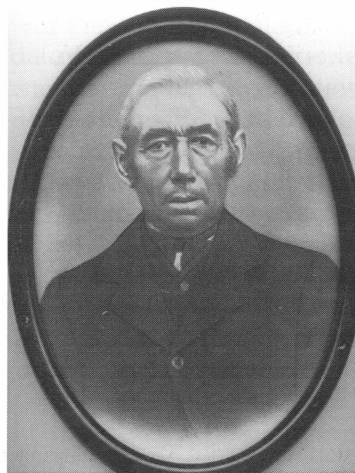
Petronella Huigsloot-Volwater

Geb. 10-12-1866 † 24-1-1949

Ook een al lang bestaande inmakerij is die van Hein van Ruiten. Hein is geboren op 3 april 1834. Hij trouwt op 19 februari 1869 met Marie Bongenaar geboren in de Kalverstraat te Amsterdam op 25 januari 1844. Marie is als wees opgenomen in het gezin van Jan Bongenaar in Roelofarendsveen. Uit het huwelijk van Hein en Marie worden tien kinderen geboren. De jongste, Thomas, zal later het bedrijf van zijn vader voortzetten. In 1879 komt een broer van Marie op bezoek, samen met een vriend. Deze bezoeker stelt zich voor als de heer Gerrit Bos, groentehandelaar en marktkoopman aan de Marxkade in Amsterdam. De heer Bos woont aan de Prinsengracht met kantoor aan huis. Op de gevel is een bord bevestigd, waarop staat: Groothandel in Groenten en Fruit, Im- en Export. Bovendien hangt er nog een extra groot bord, waarop vermeld staat: "Hofleverancier". De soliditeit is hiermee voor Hein wel voldoende aangetoond.

De bezoeker wil weten wat er hier in Roelofarendsveen zoal te koop is aan tuinbouwproducten. Hein somt het hele rijtje op: peulen, doperwten, snijbo-

nen, sperziebonen, pronksnijbonen en augurken. Behalve augurken kan de heer Bos alles wel verkopen. Hij meldt dat augurken een echte Jodenhandel is.

Hendrik (Hein) van Ruiten

Geb. 3-4-1837 † 17-4-1920

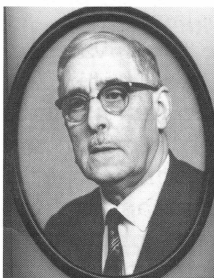

Maria Petronella Bongenaar

Geb. 25-1-1847 † 17-5-1929

Al snel worden beide heren het eens. Hein gaat de tuinders af en betreft al spoedig van verschillende tuinders groenten voor de verkoop in Amsterdam. En zo wordt Hein koopman voor de heer Bos. Hein komt ook vaak op de markt in Amsterdam en daar raakt hij op zekere dag in gesprek met ene Salomon van Vliet. Deze vraagt hem of hij augurken kan inmaken en leveren. Hein houdt zich in die tijd al met inmaken bezig en gaat op het verzoek van Salomon in. Aangezien Hein veel vracht denkt te gaan vervoeren laat hij in Kwintsheul een schip bouwen, een Westlander, een zeilschip van 20 ton. Het schip krijgt de naam 'Jonge Thomas'.

De zaken gaan goed, want Hein koopt bij de tuinders ook augurken voor Henk Noort uit Katwijk, die inmaakt voor A. Zwanenburg uit Amsterdam. Deze A. Zwanenburg wil op zekere dag dat Hein stopt met de aanvoer van augurken naar Katwijk. Hij stelt voor dat Hein ook augurken voor hem gaat inmaken. Verder wil hij dat de vaten met augurken binnen opgeslagen worden. Tot dat moment liggen de vaten buiten opgestapeld. Dan zal er wel een loods gebouwd moeten worden. Zwanenburg biedt aan dat te betalen. De loods komt er, maar niet van het geld van Zwanenburg. Hij is 60 meter lang en 11 meter breed. In deze loods kunnen 1200 vaten augurken opgeslagen worden. Als Hein in 1920

Thomas van Ruiten

sterft laat hij een bloeiend bedrijf achter.

Marie zet het bedrijf voort, totdat Thomas oud genoeg is om het bedrijf over te nemen. In 1921 huwt hij met Lena Hoogenboom. Het echtpaar huurt een huis van de gemeente aan de Stationsstraat voor f. 4,50 (€ 2,-) per week. Marie blijft bij het bedrijf wonen, dat gelegen is aan het

Zuideinde 62, tot zij in 1930 sterft. Na Marie wordt Thomas eigenaar van het huis, pakhuis en Inmakerij met daarachter 50 meter grond voor eventuele uitbreiding. Broer Jan wordt eigenaar van de rest van het land en beide broers zetten samen de zaak voort.

Een andere bekende inmakerij is die van Bert Volwater en Zonen. Bert Volwater Sr. is geboren op 15 februari 1867. De inmakerij aan de Langeweg wordt gebouwd in 1907, maar daarvoor bestaat er al een bedrijf Volwater en Van der Lans, dat zowel inmaakt als handelt. De inmakerij is in Roelofarendsveen, maar de opslag is gevestigd in een loods, die aan de overkant van de Oude Wetering staat. Op die plek staat nu jachtwerf Bock & Meyer. Naast Bert Volwater staat nog een inmakerij en wel die van Piet de Jong. Aan het eind van de veertiger en het begin van de vijftiger jaren van de vorige eeuw is deze nog gebruikt als noodkerk voor de te bouwen Maria Presentatiekerk, die op 22 mei 1951 werd ingewijd.

Het inmaken

De eerste inmakerijen kopen rechtstreeks van de tuinders. Inkopers gaan de tuinders langs en kopen de groenten voor een zo laag mogelijke prijs. Later blijkt dan vaak dat een andere inkoper een hogere prijs zou hebben geboden. Dit fenomeen heeft ten grondslag gelegen aan het ontstaan van veilingen in Roelofarendsveen. Als uiteindelijk op 27 december 1917 de coöperatieve

Bert Volwater Sr, oprichter van het bedrijf

veiling E.M.M. wordt opgericht, vormt deze een samenvoeging van drie al bestaande veilingen. Niet langer bepalen tuinder en inkoper de prijs, maar het veilingproces van vraag en aanbod. Op de veiling doorgedraaide partijen komen overigens ook nog vaak tegen een geringe vergoeding bij de inmakerijen terecht.

Het procedé van inmaken was al langer bekend. De groenten worden ingezouten in pekels, die afkomstig is van de Leidse pekelfabriek. Als opslagmiddel worden oude wijnvaten (zogenaamde Tierse vaten) uit Frankrijk en Duitsland gebruikt. Deze vaten hebben een inhoud van 180 liter. Omdat nieuwere vaten nog resten alcohol bevatten wordt er soms om een fles geroepen om het restantje wijn in over te gieten. Deze vaten hoeven in dat geval maar met 6% pekels gevuld te worden, omdat de nog aanwezige alcohol meehelpt met het fermentatieproces. Alles valt of staat met de kwaliteit van de vaten. Het gebeurt regelmatig dat vaten toch niet luchtdicht

zijn afgesloten. In dat geval worden ze uit de voorraad gehaald, naar een van de poelen in de polder gebracht, verder lek gestoken en tot zinken gebracht. Hierdoor worden de kuipers erg belangrijk voor de inmakerijen. Iedere inmakerij heeft zijn eigen kuiperij. Hier worden reparaties verricht. Zo worden er nieuwe duigen en metalen ringen gemaakt. Deze ringen worden vastgezet met houten pennen. Het kuipen neemt vaak zoveel ruimte in beslag dat het op de openbare weg gedaan wordt. In een tijd met weinig verkeer over de weg kan dat goed. Rond 1900 worden er steeds meer loodsen gebouwd voor het kuipen van vaten. Als bouw materiaal voor de loodsen wordt over het algemeen hout gebruikt, omdat dit financieel het meest gunstig is. De aangevoerde groente wordt gewassen in slootwater of water uit het Braassemmermeer. Met name augurken gaan door de prikmachine om ze beter toegankelijk te maken voor het zout.

Als de wijnvaten al oud zijn worden deze voor 10 % gevuld met pekels en daarna gevuld met de beschikbare groenten. Vanaf half augustus zijn dat augurken. Dit is een belangrijk product voor de inmakerijen. Daarna komen andijvie, diverse soorten bonen, uien en bloemkool. En in de winter wordt zuurkool ingemaakt.

Niet alle groenten zijn afkomstig uit Roelofarendsveen, want zelfs uit het buitenland worden groenten aangevoerd. Voorbeelden hiervan zijn uien en olijven (groene noten). Augurken (groffies) komen wel voor een groot deel hier vandaan. Soms is er een misoogst en nemen de inmakerijen genoegen met krom gegroeide augurken (knorrels). Bloemkool wordt via de Delftse veiling aangevoerd en nog herinneren onze bronnen de doordringende stank van pekelsbloemkool. Witte kool komt grotendeels uit Noord-Holland. Van deze witte kool wordt zuurkool gemaakt. De kool wordt geboend, geboord en fijn gesneden. Vervolgens wordt de kool in betonnen en betegelde bakken (putten) gestort en gemengd met

Gemotoriseerde inmakers op de Royal Endfield: bestuurder Gerrit Volwater en passagier Bert Volwater. Op de step erachter Riet Turk, die later trouwde met Harry Akerboom.

een beetje pekel. Dan worden deze putten afgesloten met planken, die verzaagd worden met platen natuursteen. Na een verzuringproces van ongeveer zes weken, waarbij de temperatuur constant gemeten wordt met thermometers, wordt de zuurkool weer uit de putten geschept en in vaten gedaan. De diverse bonensoorten zijn wel weer echte Veense producten en zo zijn de Veenders ook aan hun bijnaam gekomen. In vorm afwijkende snijbonen werden sprout genoemd en de Veenders stopten deze in rondbuikige vaten. Zo werden de Veenders al gauw de Sproutbuiken genoemd. De snijbonen worden als thuiswerk afgehaald. Ze worden in baalzakken van een half mud bij de mensen thuis afgeleverd. Eén van onze bronnen vermeldt dat in zijn gezin in de jaren dertig de snijbonen werden afgehaald voor 15 ct. per zak. Zo verwerkten ze 10 zakken per dag. Vervolgens werden de afgehaalde snijbonen in de inmakerijen door vrouwelijke medewerkers door rijen elektrisch aangedreven snijbonenmolens gehaald. In de herinnering is het geratel van de drijfriemen nog hoorbaar.

Met name vanaf half augustus tot half september is de toptijd in de inmakerijen en velen verdienen wat centjes bij voor de kermis, die in de tweede helft van september plaatsvindt. Dit bijverdienen wordt door honderden mensen gedaan als thuiswerk, waarbij zij vooral worden ingezet voor het schoonmaken en afhalen van de groenten en het doppen van de diverse soorten bonen. Naar verluidt heeft Piet Verdel, indertijd woonachtig aan de Wilgenstraat, het machinaal doppen van tuinbonen uitgevonden door ze door een wringer te halen. Deze techniek is later ondermeer door Siem van Ruiten in zijn conservenfabriek verder ontwikkeld.

Wat in het vat zit verzuurd niet!

Als het vat gevuld is met groenten wordt het deksel (boom) er op geslagen. Hierna worden de vaten op hun zij gekanteld. In één van de duigen is inmiddels een gat geboord, waardoor het vat wordt afgevuld met water. Dan gaat er een lap jute in het gat en wordt dit met behulp van een houten hamer afgesloten met een stop (bundel). Deze stoppen lopen taps toe en worden op de draaibank gemaakt. Hierna worden de vaten opgeslagen.

Dit gaat met 20 à 30 vaten tegelijk. Deze worden via een loopplank op een zogenaamde stoel gerold en in lagen gestapeld met de bundel omhoog. Op iedere laag worden twee planken (leggers) gelegd, waarop de volgende laag komt te liggen. Omdat de groenten onder invloed van de aanwezige pekel slinken, moeten de vaten regelmatig bijgevoerd worden. Hiervoor worden de vaten weer uit de opslag gehaald. De bundel wordt verwijderd en het vat opnieuw met pekelwater afgevoerd. Dit wordt vanwege het roesten gedaan met tinnen gieters.

Voor de afvoer wordt de bundel met een stalen plaatje afgesloten en op de zijkant van het vat een merknaam van de inmakerij aangebracht. Tenslotte wordt de naam van de handelaar op het vat geschreven. Omdat er een felle concurrentie tussen de

inmakerijen bestond, en de diverse inmakerijen contracten hadden met verschillende handelaren, werd met dat laatste soms de hand gelicht. Bert Volwater jr. herinnert zich dat vaten van zijn bedrijf soms van namen voorzien werden van handelaren van Piet de Jong. Diens dochter Nellie stond al op de uitkijk als de schepen van Volwater in aantocht waren. Zij vertelde dan aan haar vader wie de handelaren van Volwater waren. Uiteraard leidde dit tot nogal wat opwinding. Even later werden de namen afgewassen en de juiste namen er op gezet.

Jan van der Veer giet er nog wat pekelwater bij

Het afleveren

Het hele proces van inzouten tot de aflevering neemt gemiddeld zes weken tot drie maanden in beslag.

De aflevering gebeurt in die tijd vooral per schip. Het grootste gedeelte is bestemd voor de export naar Duitsland en Engeland. De vaten worden in vletten geladen en door de polder naar de Veense sluis gevaren. Hier worden ze overgeladen in binnenschepen, die ze naar Rotterdam vervoeren. De haven van Rotterdam vormt een belangrijke keten in dit transport. Ook een flink deel gaat naar groeniers. Vanaf 1912, als de spoorlijn Hoofddorp – Leiden gereed komt, gaat zowel de aanvoer van lege vaten als de afvoer van gevulde vaten per trein. Ook de aanvoer van de diverse soorten groenten gaat vanaf die tijd per spoor. Het vervoer van en naar het station Roelofarendsveen vindt dan nog wel per praam plaats.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914 – 1918) wordt er veel geld verdiend met de handel in voedsel. Engeland had een volledige blokkade van Duitsland afgekondigd, maar in het neutrale Nederland blijven mensen bereid om voedsel te leveren. Vooral conserven blijken gewild. De fabrikanten ontdekken al snel dat de Duitsers zelfs willen betalen voor afval van kool. Er schijnt zelfs kroos uit sloten geschept te zijn voor de inmaak.

De handel is al heel lang in handen van Joodse families. Handelaren hebben in de 19^e en 20^e eeuw veelal een eigen inmakerij. Anderen zoeken bij derden de mogelijkheid hun ingekochte producten in te kuipen. Zo vinden de gebroeders Bosnak uit Am-

sterdam P. Heemskerk, die vlak bij de sluis woonde (op de plek waar later scheeps- en timmerbedrijf Heemskerk gevestigd was) bereid dit werk voor hen te doen. In een kasboek van P. Heemskerk vinden wij terug dat deze in 1887 voor genoemde handelaars 1000 vaten augurken in kupte. Een andere bekende grossier is de firma Jac. J. van As, die in het bekende Witte Huis in Rotterdam gevestigd is. De grossiers halen het ingezouten voedsel weer uit de vaten en laten het zout er uit spoelen (flauwen). Vervolgens wordt het gekookt en verwerkt met kruiden en azijn in allerlei voedselproducten. Al in 1850 is er in de steden sprake van de verkoop van zure bommen en Amsterdamse uien in zuurkarren op de hoek van de straat.

De Joodse spijswetten spelen ook een rol. Voedsel moet volgens deze regels op een koosjere wijze bereid zijn. Tot op de dag van vandaag wordt de bereidings- en verpakkingwijze in de conservenfabriek van Volwater bijvoorbeeld regelmatig gecontroleerd door een Rabbi. Deze beoordeelt zowel het bereidingsproces als het verpakken. Als de Rabbi alles in orde heeft bevonden worden de afgesloten vaten voorzien van een zegel of van lak en kunnen zij vervoerd worden.

Door de grootschalige vervolging van Joden in de Tweede Wereldoorlog is er na die tijd al snel een einde gekomen aan de dominante positie van de Joden in de handel in ingezouten groenten. Het inzouten vormt de eerste techniek, die toegepast wordt in de inmakerijen. Pas in het begin van de vijftiger jaren van de vorige eeuw komt het inleggen in zwang. Een techniek, die al veel eerder door de grossiers is gebruikt. Vanaf die tijd heten de inmakerijen conservenfabrieken. Houten vaten worden vanaf die tijd steeds minder gebruikt. Men gaat over op andere verpakkingsmiddelen, zoals blik, glas en nog later plastic vaten.

Conservenfabriek Volwater aan de Langeweg, waarvoor in de plaats appartementen zullen worden gebouwd

In Roelofarendsveen zijn nu nog drie bedrijven, die voortgekomen zijn uit de inmakerijen als conservenfabriek in bedrijf. Nic. van Ruiten B.V. (de Lasso), van Ruiten Foodpack (sinds 1879, sinds enige

jaren op het Veenderveld) en Bert Volwater en zonen (Veenderveld).

Lijst van inmakerijen

In de toptijd, ongeveer van 1910 tot 1930, waren er in Roelofarendsveen een flink aantal inmakerijen in bedrijf. We hebben geprobeerd een zo volledig mogelijke lijst samen te stellen, maar waarschijnlijk is die niet compleet. Op een telefoonlijst uit 1915 treffen we er in ieder geval nog een aantal aan: Jan Huigsloot met telefoonnummer 6, H. van Ruiten met telefoonnummer 11, B. Volwater met telefoonnummer 7 en Th. Wagenaar met telefoonnummer 1.

Bij ons zijn bekend:

Langeweg:	Bert Volwater (nu Veenderveld) Piet de Jong
Noordeinde:	J. van der Meer (naast bakkerij den Butter) Piet de Jong (nu Welkoop) Van Ruiten (achter Chinees restaurant) J. van der Wereld Jac. Bakker Jan Huigsloot (bij café de Pepersteeg) Piet Huigsloot Van Ruiten (nu Alkemadelaan, hoek de Lasso) Wagenaar (oude veiling)
Witte Singel:	Siem van Ruiten Cees l'Ami
Zuideinde:	Hein van Ruiten (nu Veenderveld) Teun de Jong (achter slagerij Van der Meer) Klaas Rodewijk G. van der Hoorn

Er zijn onder de lezers mogelijk nog meer inmakerijen bekend. Mocht u nog een aanvulling hebben dan willen we dat heel graag weten. (e-mailadres: info@oud.alkemade.nl of telefoonnummer 071-3312168).

En als u in de gelegenheid bent, moet u beslist even naar de tentoonstelling over het inmaken komen kijken. Deze tentoonstelling in ons Historisch Centrum te Oude Wetering geeft door middel van foto's, materialen en gereedschappen een beeld van het huishoudelijk en bedrijfsmatig inmaken van groenten en fruit in de afgelopen honderd en vijftig jaar.

Bronnen:

Archief Stichting Oud Alkemade
Jan Bakker
Cees Huigsloot, Zuid-Scharwoude
Gerard van der Meer
John van Ruiten, Alphen a/d Rijn
Cees Turk
Bert Volwater
Internet
Foto's:
Archief Stichting Oud Alkemade
Familie Volwater, Van Ruiten en Huigsloot

Z O E K P L A A T J E S

In de vorige uitgave plaatsten we een foto van dit basketbalteam, dat in 1990 kampioen werd. Maar helaas ontbreken de namen nog steeds. Misschien was de foto te klein om de meisjes te kunnen herkennen. Vandaar een nieuwe poging en nu iets groter afgedrukt.

De tweede foto in de vorige uitgave heeft wel namen opgeleverd en wel deze: Van links naar rechts Alie Beuk-de Frankrijker (Boskoop), Nel Moons-van der Meer, Gerard Beuk, Henny Beuk-Beelen, Leen Beuk met Mientje Beuk (dochter van Alie op zijn schoot) en Cor van der Meer. (De namen komen niet eens van iemand uit Alkemade, maar uit Epe !!! Waar zijn de Veenders gebleven?)

We gaan deze keer iets verder met de zoekplaatjes, want er zijn er nog zoveel zonder naam. Op deze pagina drukken we (hieronder) twee foto's af.

Hieronder een gezin bestaande uit vader, moeder en zeven kinderen.

Hieronder een foto uit een familie-album, maar helaas zonder namen. Wie staan er verder op de foto?

Als u iets weet van bovenstaand gezin of als u de namen weet van de hiernaast staande gezinsleden: graag een telefoontje naar Theo Meijer (071 3314706) of een mailtje naar de Stichting Oud Alkemade (info@oud.alkemade.net). Hartelijk dank voor de moeite.

In de volgende Alkmadders:

Is Roelof Arend gevonden?

'Overzettelijke' strijd aan de Oude Ade

door Th. van der Poel

De zwaardere misdrijven, zowel van criminele als civiele aard, werden in de ambachtsheerlijkheid berecht door de Vierschaar. Deze rechtbank stond onder leiding van de baljuw met welgeboren mannen als rechters. Niet te verwarren met de schepenbank waar de lichtere vergrijpen door schout en schepenen berecht werden. Hun veroordelingen vinden we terug in de zogenaamde Dingboeken. De functie van schepenen en welgeboren man kon dus niet in dezelfde persoon verenigd zijn. Het is jammer dat er van de processen voor de Vierschaar van Alkemade zo weinig bewaard gebleven is. Daardoor worden ons interessante, maar ook dramatische verhalen onthouden, waarbij vonnissen als geselen of brandmerken niet ongebruikelijk waren om nog maar te zwijgen van een fatale tocht naar de galg.

In 1783 beraadde het College van Welgeboren Mannen zich over een ordinaire scheldpartij met bijna noodlottige dreigementen aan de Zwarteweg in Oud-Ade.

Vóór 1870, het jaar waarin de weg naar Leiden werd aangelegd, was het niet mogelijk om met paard en wagen van Leiden naar Rijpwetering te gaan. Al het verkeer ging over water of te voet. Maar hoe liep men dan naar de stad, waar moeten we het voetpad zoeken?

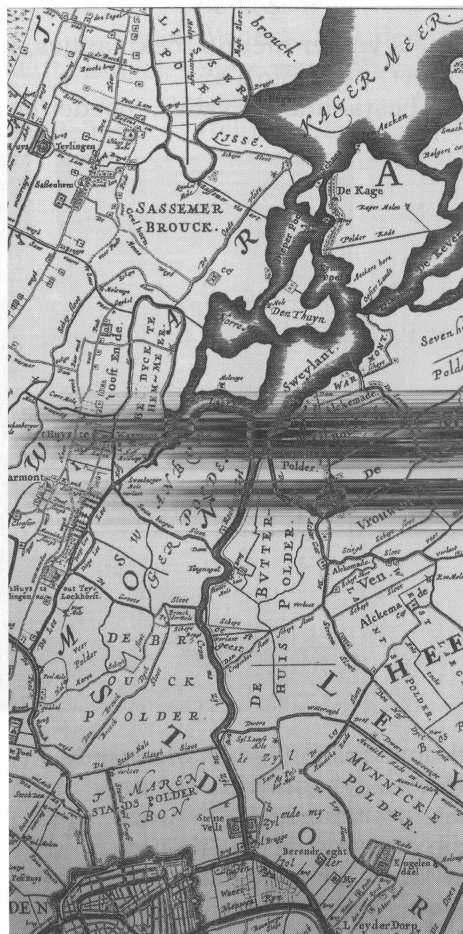
Eén ding staat vast, men maakte gebruik van het 'jaegh- en rijpad' langs de Zijl, dat al in 1683 werd aangelegd. Dan is het ook logisch dat men vanaf het Zijleinde de weg vervolgde door de Boterhuispolder naar de Weeswoning. Via de kade van de Vrouwvennepolder belandde de wandelaar aan de Oude Ade, waar een overzet was naar de Akkerslootpolder, zoals blijkt uit het hierna verhaalde, tumultueuze schietincident. Mijn oom Jan die in gezondheid zijn 103^e verjaardag ruim overleefde, wist mij te vertellen dat in de 19^e eeuw een kwakel over de Oude Ade werd gelegd, die in het begin van de 20^e eeuw door de toenmalige timmerman Piet Vrijburg werd afgebroken.

Hoe men in de Vrouwvennepolder kwam, is nog een raadsel. Misschien was er toen bij de Weeswoning al een bruggetje. Ook is mogelijk dat gebruik gemaakt werd van de Rode Polder. Al door de eeuwen heen had de eerste boerderij van de Zuidvenne (nu Van der Hulst) een groot gedeelte van haar land liggen in de Boterhuispolder. Een brug over de Stroomsloot zou dan om praktische redenen niet ondenkbaar zijn. De draaibrug bij de Moppehoeve zou dan toegang geven tot de Vrouwvennepolder.

Onrust na een dagje staten

We gaan terug naar 26 juni 1783. Huibert van der Ploeg, Mr. Broodbakker aan de Oude Wetering en Dirk Huisman, Mr. Broodbakker in Bilderdam onder Kalslagen waren een dagje naar Leiden geweest. We zitten dan midden in de Pruikentijd, dus we kunnen aannemen dat de heren zich modieus in het pak gestoken hadden. Aangekomen aan de Oude Ade op de werf van timmerman Jan Melman (nu Vrijburg) werden zij aangevallen door de hond. Huibert van der Ploeg gaf het beest een mep met zijn stok, wat natuurlijk niet in dank werd afgenomen. Het was al tamelijk laat, 10 uur in de avond. Zij liepen naar het raam ('glascozijn') met het verzoek overgezet te worden naar de Akkerslootkade. Behal-

ve Melman en zijn vrouw zaten nog twee of drie mensen binnen. Van der Ploeg legde een stuiver op de bank onder het 'glascozijn'. Er kwam geen reactie uit het huis. Toen de heren voor de derde keer verzochten om overgezet te worden, schoot het Jan Melman is het verkeerde keelgat. Uit het raam schreeuwde hij hen toe: *ik geef de bliksem om je luy over te setten, je kan voor den donder zien dat je overkomt.* (Vrij vertaald: Ik vertik het om jullie over te zetten, je ziet maar hoe je aan de overkant komt.)

In het midden van deze kaart loopt de Zijl van Sweyland naar de stad Leiden langs de Boterhuispolder

Eigen initiatief

Dan is een stuiver wel heel duur betaald! De heren vatten het geroep van de timmerman niet op als een dreigement en zochten een mogelijkheid om het riviertje over te steken. Zij namen een boot die met een lus aan een paal was vastgelegd. Er lag ook een roei-riem in. Zij stapten erin en peddelden naar de overkant. Dat was kennelijk niet de bedoeling. Het hele gezelschap, inclusief de vrouw van Melman kwam naar

buiten en begon met stenen te gooien. Toen het

gewenste resultaat uitbleef nam Cornelia Melman-Struive het voortouw. Cornelia was op 4 december 1755 te Hoogmade gedoopt als dochter van Lambert Struijff 'uyt de meelmolen aen de WijdA'. In dat kleine kringetje van molenaars werd zij grootgebracht en daar was men weleens loslippig. Ook bakker van der Ploeg bleek geen onbekende voor haar te zijn en dat zou zij hem even overduidelijk laten merken.

Ordinaire scheldkanonnade

In een allesbehalve van christelijke vroomheid getuigende stortvloed van woorden stak zij van wal: *jij met jouw witte rok, wij kennen jou wel, je bent Huij den Backer van de Ouwetering, jou kale neet, jou kale bliksem, je hebt geen nagel om je kont te klouwen, je hebt je molenaar over twee jaar ook zoo een poets willen bakken, die heb je ook zoo willen benadeelen, maar je was er niet agter jou donder.*

Een weinig verheffende manier om iemands maatschappelijke status bloot te leggen. Broodnijd? 'Huijch den Backer', in zijn witte rokkostuum, begreep wel dat hij zo snel mogelijk de overkant moest bereiken. Dat lukte weliswaar, maar daarmee waren ze nog niet in veiligheid. Cornelia had al haar kruut nog niet verschoten.

'Te wapen'

Wat let mij off ik laat je met zout in je ziel schieten, riep zij woedend naar de overkant. *Haalt het schietgeweer uit den huijs.* Prompt rende iemand uit haar gevolg naar binnen en kwam terug met een snap-

haan. Jan Melman nam het geweer aan. Het bleek geladen te zijn. Volgens het verhaal van de twee bakkers zou Melman de snaphaan hebben aangelegd en hen toegeroepen: *Zoo zal ik jou bliksems doen.* Daarna heeft hij het wapen afgeschoten. Dirk Huisman stond toen al op de kade, maar Van der Ploeg moest nog heelhuids uit de schuit weten te komen.

Tesamen hebben zij hunne weg na de Oude Wetering vervordert, zo eindigt hun verslag.

In de Vierschaar

De andere morgen zijn zij met hun verhaal naar baljuw Cornelis Haeck aan de Oude Wetering gegaan met het verzoek om Jan Melman en zijn vrouw te dagvaarden om in de Vierschaar te verschijnen. Dat gebeurde ook inderdaad. Op verzoek van de baljuw werd het misdrijf door twee welgeboren mannen, Cornelis Aangeenbrug en Pieter Brons, naar voren gebracht. Helaas is er maar weinig bekend van de criminele rechtspraak in Alkemade. Of deze rumoerige zomeravond in Oud-Ade nog een staartje had, weten we dus niet. Taakstraffen zullen er in die tijd niet zijn uitgedeeld, maar een tijdje op water en brood in de gevangenis aan de Oude Wetering behoort toch zeker tot de mogelijkheden, als de twee heren het college van welgeboren mannen tenminste hebben kunnen overtuigen van de waarheid van hun avontuur. In dat geval zou meester bakker Huibert van der Ploeg uit het leveren van brood nog een slaatje hebben kunnen slaan.

Alkemade's Website Alfabet

Hier volgen weer enkele interessante websites voor de lezers van de Alkmadders.

Burgerlijke Stand

Informatie uit de registers van de burgerlijke stand is te vinden op www.genlias.nl, de belangrijkste bron voor elk genealogisch onderzoek vanaf 1811. Al bijna 200 jaar houdt de overheid geboorten, huwelijken en overlijdens bij in de burgerlijke stand. Genlias is een gezamenlijk product van regionale historische centra en archiefdiensten in Nederland en overzee. Zij zijn momenteel druk doende de informatie uit die officiële akten over te zetten op het internet.

De informatie uit de overlijdensakten van de gemeente Alkemade zijn nu vanaf 1811 op deze site in te zien. Hierin worden de naam, sterfdatum, leeftijd, ouders en burgerlijke staat van de overledene vermeld. Bovendien bestaat er de mogelijkheid om een kopie van het originele document te bestellen.

Oude foto's

Nieuw op de site van het Nationaal Archief: www.nationaalarchief.nl is de link naar 'Flickr the Commons',

www.flickr.com/photos/nationaalarchief. Dit is een wereldwijde verzamelsite voor foto's en filmpjes waarbij mensen elkaars foto's van trefwoorden en commentaren voorzien. Het Nationaal Archief doet als eerste archief in Nederland mee aan 'Flickr the Commons', een samenwerkingsverband tussen fotoarchieven uit de hele wereld en de fotowebsite Flickr.

Dit initiatief is opgericht om publieke instituten een gezamenlijk platform te bieden waarop zij hun fotocollectie kunnen delen met een groot publiek om vervolgens met informatie van bezoekers de kennis van de fotocollectie uit te breiden.

Het Nationaal Archief is op zoek naar verhalen achter deze foto's. Als iemand personen, straten, situaties of werkzaamheden op deze foto's herkent, kan men deze van commentaar voorzien. Op deze manier worden in de toekomst 1,2 miljoen foto's voor het publiek toegankelijk gemaakt.

Genealogische vragen

Ook vastgelopen in het genealogisch onderzoek? Plaats dan in deze rubriek een oproep, misschien hebben andere lezers het antwoord wel op uw vraag!

Heeft u al gezien wie ons financieel steunen door een advertentie te plaatsen?

SCHENKINGEN

aan de Stichting Oud Alkemade

4 oude ansichtkaarten
gen

Koppen en schotels
de

Föhn

Stamboom familie Huigsloot

Krantenknipsels 2006 + 7 glasplaten

Carbidlamp en weckmateriaal

Videoband Van Ruiten Troef

Lijmkleem met schroefdraad 1 m. lang

Koffie- en theebus + 2 wandborden

Fototoestellen, radio, filmprojector,

bandjes en recorder, scherm, tafel

Trafo en filmmateriaal

Microscoop

C. van Scheppin-

Gemeente Alkema-

de Zwart

hr. K. van der Zwet

Tom van der Meer

fam. Koek

fam. Plugge

hr. Verweij

mv. I. van der Meer

fam. Plugge

fam. Bannenberg

mv. Van Egmond

Inmakerijmateriaal

Tijdschrift Gens Nostra 1978-2005

Kist met materiaal voor rouwdruk

Het Goede Zaad, Almanakken,

rekenboekjes, catechismus

Klein Sola vorkje (bodenvondst)

Godsdienstlesmateriaal

Hardboard vloerplaten

Schoonkast uit de Ignatiuschool

Rekenmachine van veiling EMM

Verkade beschuitdoos

Laken en 2 slopen

Dooptkleed, processiejurk, babykleding

Verbanddoosje

Klompkrammen

Bert Volwater

hr. Leune

onbekend

mv. Van Klink

hr. Van der Zwet

mv. Van Berkel

Hr. Van der Geest

fam. Bakker

hr. Akerboom

mv. Rietbroek

hr. Huigsloot

hr. Oudshoorn

EHBO Rijpwetering

hr. Straathof

IN MEMORIAM

Woensdag 18 februari 2009 bereikte ons het bericht van het overlijden van onze vriend en medewerker Hennie Jansen. Hij is 79 jaar geworden. Het laatste jaar ging het niet goed meer met hem. De meest gevreesde ziekte had zijn lichaam in beslag genomen. Ondanks zijn moedige strijd de ziekte te overwinnen, heeft hij het op den duur moeten opgeven. Met het overlijden van Hennie heeft de Stichting Oud Alkemade een gewaardeerd en kundig medewerker verloren.

Vanaf 1993 heeft hij zich, voor zover zijn gezondheid het toeliet, ingezet voor Oud Alkemade. Voornamelijk in de werkplaats was hij altijd actief bezig met alle mogelijke reparatiewerkjes, die er voor handen waren. Het restaureren en opknappen van allerhande oude voorwerpen was de lust in zijn leven. Hij straalde van voldoening als iets, dat in zeer verwaarloosde staat was binnengekomen, na veel inspanning en moeite weer werkte, zoals het hoorde.

Zijn aanwezigheid in de werkplaats zullen wij zeker missen. Als Hennie kwam dan was ook de gezelligheid binnen. Het laatste nieuws werd dan uitgewisseld en van commentaar voorzien.

Wij wensen zijn vrouw Elly en de kinderen in deze moeilijke periode veel sterkte toe. Zij kunnen ervan overtuigd zijn dat we hem niet gauw zullen vergeten. Wij zullen ook een foto van Hennie in de bestuurskamer aan de wand hangen bij de ons ontvallen medewerkers, zodat hij nauw in onze herinnering blijft.

Vond u Alkemade op

9 januari van dit jaar

ook zo mooi?

Dit schitterende plaatje

was te zien op de rotonde

in Oude Wetering.